

Projekt

z dnia 19 lutego 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ZAKROCZYMIU**

z dnia 2024 r.

w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Zakroczym na lata 2024-2030

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz.40, 572, 1463 i 1688) oraz art.17 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz.901, 1693,1938 i 2760) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Zakroczym na lata 2024-2030 określoną w załączniku do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ZAKROCZYM na lata **2024-2030**

ZAKROCZYM 2024

Czym jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zakroczym na lata 2024-2030, dlaczego powstała i jak jej używać?

Słownik języka polskiego PWN podaje dwie definicje słowa „strategia”. Pierwsza mówi, że jest to „dział sztuki wojennej, obejmujący przygotowanie i prowadzenie wojny oraz poszczególnych jej kampanii i bitew” druga zaś opisuje je jako „przemyślany plan działań w jakiejś dziedzinie”. Zarówno pierwsze jak i drugie tłumaczenie znajduje zastosowanie, gdy mówimy o strategii rozwiązywania problemów społecznych. Nie da się bowiem ukryć, że jest to walka - często nierówna - o życie, zdrowie godność człowieka, rodziny, społeczności, których dobro jest zagrożone wskutek poważnych problemów jakich doświadczają. Ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, uzależnienia, przemoc domowa i inne problemy stanowią wciąż wyzwanie dla osób i instytucji zaangażowanych w gminną politykę społeczną i budowanie lokalnej społeczności. Niniejszy dokument poświęcony jest społeczności gminy Zakroczym.

Pierwszym krokiem tworzenia niniejszej Strategii była **DIAGNOZA**, będąca rozpoznaniem zagrożenia. Odnajdziemy ją w części pierwszej dokumentu w postaci licznych danych ilościowych i jakościowych nazywających i opisujących problemy społeczne, których doświadczają mieszkańcy oraz prognozy odnośnie ich dalszego rozwoju.

Drugim krokiem jest **OCENA ZASOBÓW**, którą można porównać do przygotowania i liczenia sił przed bitwą. Stanowi próbę oszacowania tego co mamy i czego jeszcze potrzebujemy, by walczyć skutecznie i by zwiększyć swoje szanse w tej walce. Próbę tę podjęto w części drugiej niniejszej strategii.

Trudno mówić o strategii nie odnosząc się do **CELU**, w tym przypadku wielu celów, które chcemy osiągnąć. Nie możemy tu liczyć na przypadek – potrzebny jest też **PLAN DZIAŁAŃ** oraz podział obowiązków, tak by każdy wiedział, co do niego należy. Znajduje się on w części trzeciej. W trakcie realizacji strategii plan ten będzie wdrażany, ewaluowany i jeśli zajdzie taka potrzeba - modyfikowany. W ostatniej części zawarto zatem także wskaźniki, które będą nam pomagać ponownie ocenić sytuację w trakcie oraz na końcu jego realizacji, tj. w 2030 roku.

By umożliwić sprawne poruszanie się po dokumencie, każdemu problemowi został przyporządkowany osobny kolor, łączący część diagnostyczną i strategiczną. Duże ilości danych zostały zwizualizowane w formie wykresów, diagramów i tabel umożliwiających ich lepszą analizę i porównanie. W części strategicznej rozdzielono też działania profilaktyczne od pomocowych oraz przyporządkowano je konkretnym organom i instytucjom.

Założeniem i pragnieniem twórców strategii było, by była ona przejrzysta, konkretna i praktyczna, tak by sama w sobie stanowiła nie tylko plan ale i pomoc dla jej przyszłych realizatorów. Być może będzie też inspirująca

i będzie zachęcać do dalszego rozwoju gminy w dziedzinie nowoczesnej polityki społecznej. Dla mieszkańców zaś jest bogatym źródłem informacji w przypadku poszukiwania pomocy w rozwiązywaniu ich problemów.

OGÓLNY SCHEMAT STRATEGII

źródło: opracowania własne GOPS

PODSTAWY PRAWNE

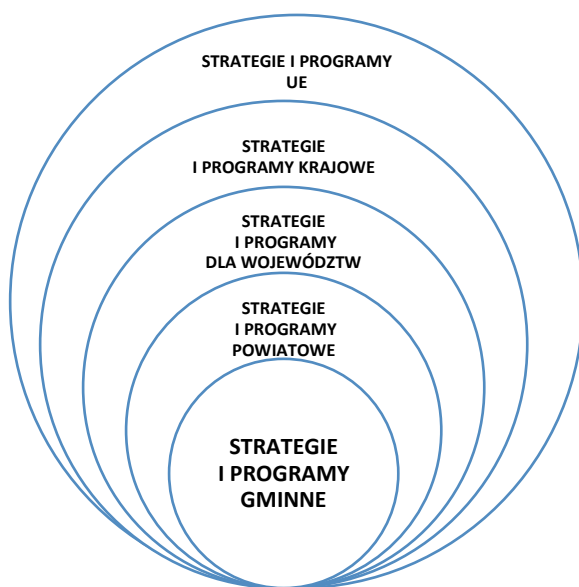
Obowiązek posiadania przez gminy i powiaty lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, a przez samorządy województw - strategii w zakresie polityki społecznej - wynika bezpośrednio z art. 16b **ustawy o pomocy społecznej**. Cele i kierunki działań opisywane w Strategii ściśle korespondują także z wieloma obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami, których znajomość i realizacja jest niezbędnym elementem rozwiązywania problemów społecznych. Najważniejsze z nich to:

- ✓ **Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej**
- ✓ **Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi**
- ✓ **Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii**
- ✓ **Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej**
- ✓ **Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**
- ✓ **Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego**

- ✓ **Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych**
- ✓ **Ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami**

Przygotowując Strategię dla Zakroczymia trudno także pominąć ważne dokumenty programowe, obowiązujące na poziomie kraju i województwa mazowieckiego oraz powiatu nowodworskiego. Zostały one uwzględnione w części drugiej dokumentu, wśród zasobów programowych. Obowiązująca tu zasada spójności strategicznej i programowej porządkuje i nadaje sens naszym działaniom. Należy je postrzegać jako „części większej całości” jaką jest polityka społeczna województwa i państwa, a idąc dalej także Unii Europejskiej.

SCHEMAT SPÓJNOŚCI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

źródło: opracowanie własne GOPS

CZĘŚĆ I

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ZAKROCZYM

Dobre rozpoznanie w dziedzinie medycyny stanowi warunek skutecznego leczenia. Podobnie w sferze społecznej - trafna diagnoza problemów to pierwszy krok i klucz do ich rozwiązywania. Kwestie i problemy społeczne towarzyszą ludzkości od zawsze. Nie rozwiązuje ich czas, niestety rozwój społeczeństw także nie. Paradoksalnie często przyczynia się do ich powstawania, czego przykładem jest cały katalog uzależnień behawioralnych, które pojawiły się wraz z tzw. postępowaniem cywilizacyjnym.

Największej wiedzy o zjawiskach społecznych dostarczają nam same osoby, które ich doświadczają, jak również instytucje i organizacje pracujące w obszarach zdrowotnym, edukacyjnym i pomocowym. Rozpoznaniu problemów mieszkańców gminy Zakroczym dla potrzeb opracowania niniejszej Strategii posłużyły dane zebrane w czasie diagnozy problemów społecznych przeprowadzonej w 2022 roku, w tym statystyki i raporty bieżące GUS, dane statystyczne Gminnego Ośrodka

Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Punktu Konsultacyjnego Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej, Posterunku Policji w Zakroczymiu, Zespołu Interdyscyplinarnego, Urzędu Miejskiego, gminnych placówek edukacyjnych, Powiatowego i Wojewódzkiego Urzędu Pracy, poradni psychologiczno-pedagogicznych. Wykorzystano także:

- Raport z diagnozy problemów społecznych wśród uczniów klas 5-8 gminnych szkół, przeprowadzonej w 2022 roku (badanie na próbie 133 uczniów klas 5-8 szkoły podstawowej).
- Raporty o stanie gminy za lata 2018-2022
- Raport z kompleksowej diagnozy problemów społecznych w gminie Zakroczym przeprowadzonej w 2015 roku.

Społeczny portret Zakroczymia został opracowany na podstawie analizy danych dotyczących kluczowych wskaźników dla gminy. W niektórych przypadkach - w związku z brakiem możliwości uzyskania danych dla obszaru gminy - wykorzystano dostępne dane powiatowe i wojewódzkie. Zakończenie każdego podrozdziału diagnozy zawiera jego podsumowanie oraz prognozę dotyczącą rozwoju danego problemu w perspektywie najbliższych lat.

UWAGA: Próbując zbadać i opisać problemy, których doświadczają mieszkańcy, dokonujemy najczęściej ich rozdzielania. **Trzeba jednak pamiętać, że zachodzą między nimi silne korelacje i rzadko zdarza się, by z jednego problemu nie wynikał inny albo mu nie towarzyszył.** Przykładem może być ubóstwo, które bywa skutkiem bezrobocia lub niepełnosprawności, albo bezdomność spowodowana przez uzależnienia. **Jeden poważny problem jest w stanie uruchomić całą lawinę problemów.** Wiedzą o tym dobrze praktycy pomocy społecznej. Dlatego pomoc osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji wymaga wnikliwej diagnozy oraz zaplanowanych, kompleksowych i intensywnych działań zapewnionych przez dobrze funkcjonujący system zabezpieczenia społecznego.

KORELACJE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

źródło: opracowanie własne GOPS

I.1.DEMOGRAFICZNY OBRAZ GMINY ZAKROCZYM

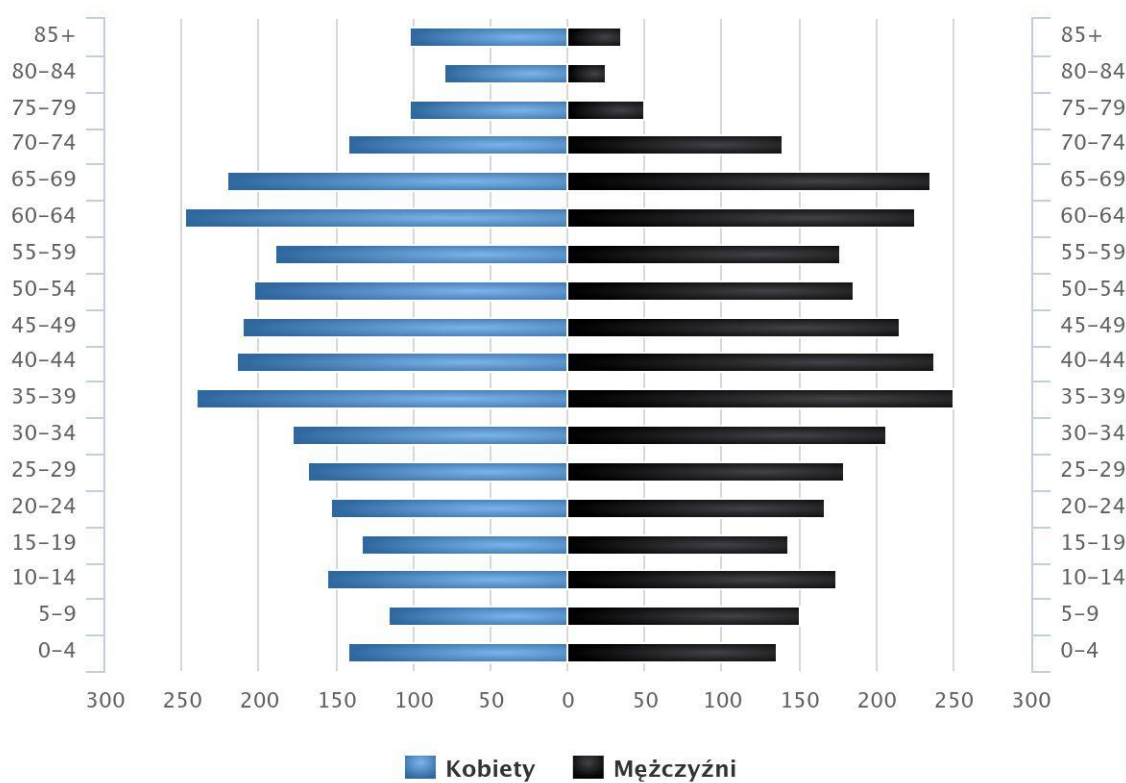
Zakroczym to gmina położona w województwie mazowieckim, w regionie warszawskim zachodnim, należąca do powiatu nowodworskiego. Ma charakter miejsko-wiejski i składa się z miasta Zakroczym oraz 17 sołectw.

Według danych GUS (na dzień 31.05.2023r.) **liczba mieszkańców gminy to 5 917 osoby**, z czego 50,3% stanowią kobiety, a 49,7% mężczyźni. Liczba osób zamieszkujących miasto Zakroczym nieznacznie przewyższa liczbę osób mieszkańców wsi. **Ludność Zakroczyimia stanowi 7,5% ludności powiatu.**

W latach 2002-2022 liczba mieszkańców zmalała o 7,4 %. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,3 lata i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz podobny do średniego wieku mieszkańców Polski.
źródło: polskawliczbach.pl za GUS

Piramida wieku mieszkańców gminy Zakroczym, 2021

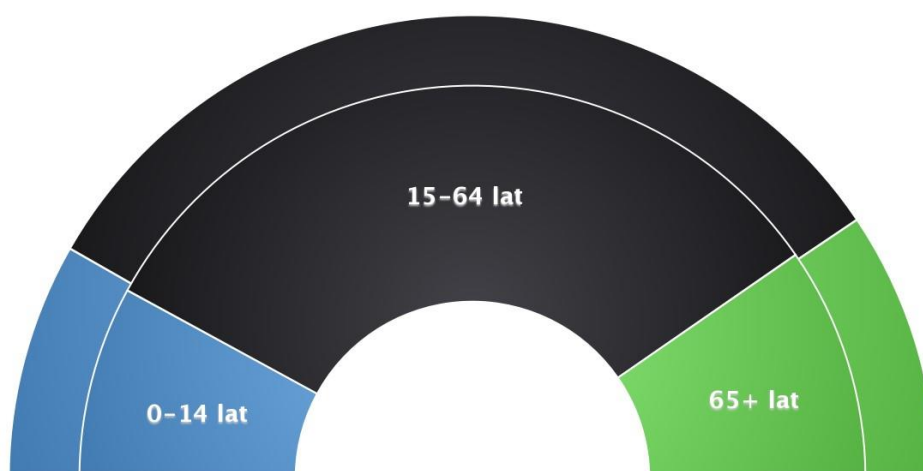
(Źródło: GUS)

- **59,4%** mieszkańców gminy Zakroczym jest w wieku produkcyjnym, **17,4%** w wieku przedprodukcyjnym, a **23,2%** mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.
- **Zakroczym jest gminą starzejącą się.** Ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -36. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -6,06 na 1000 mieszkańców gminy Zakroczym.

Biologiczne grupy wieku – Zakroczym, 2022

(Źródło: GUS)

polskawliczbach.pl za GUS

źródło:

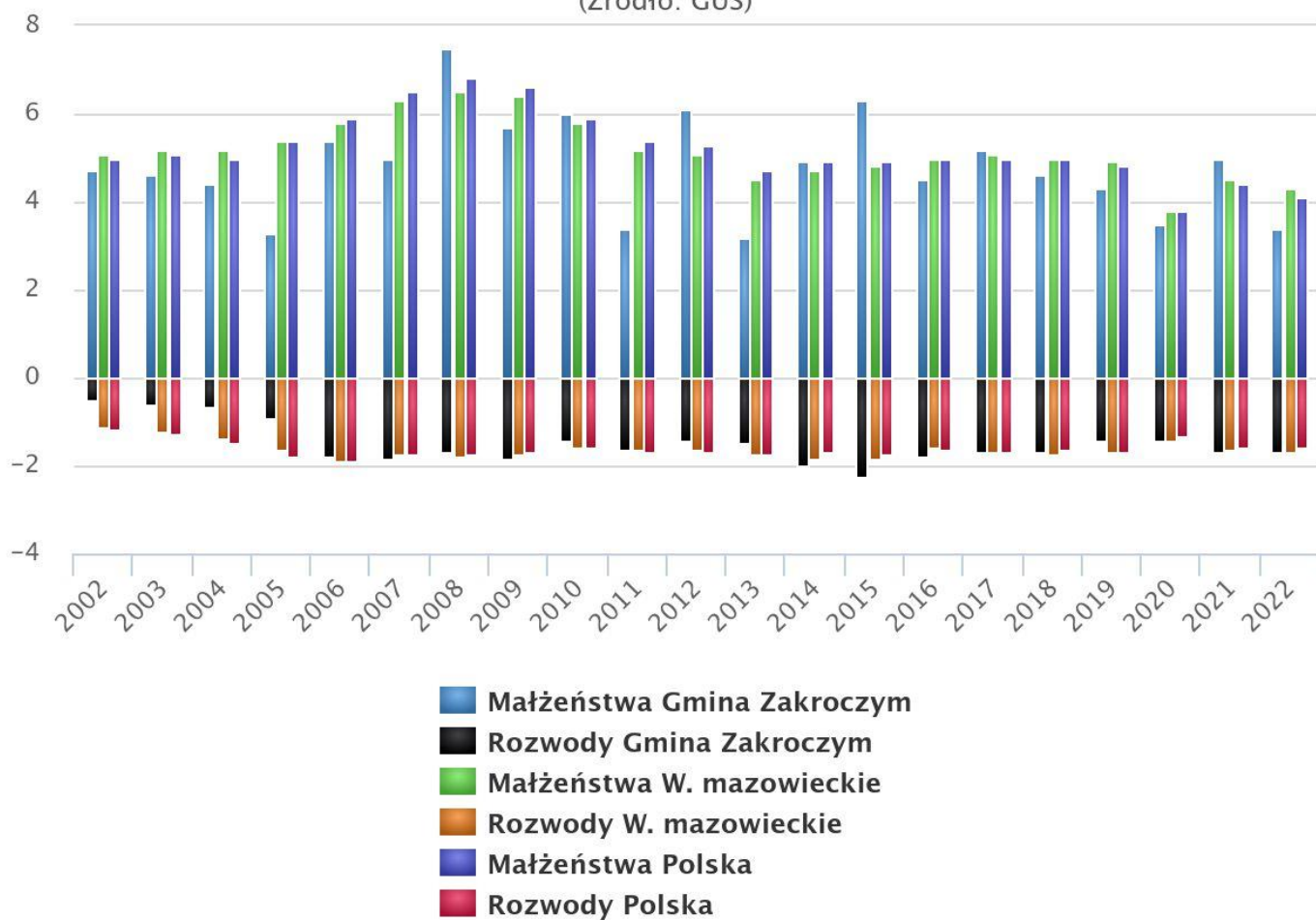
BIOLOGICZNE GRUPY WIEKU W ZAKROCZYMIU			
(Źródło: GUS, 31.XII.2022)			
Ludność w wieku 0-14 lat		15,9%	
Kobiety (w wieku 0-14 lat)	14,0%	Mężczyźni (w wieku 0-14 lat)	17,8%
Ludność w wieku 15-64 lat		64,9%	
Kobiety (w wieku 15-64 lat)	63,8%	Mężczyźni (w wieku 15-64 lat)	65,9%
Ludność w wieku 65 lat i więcej		19,2%	
Kobiety (w wieku 65 lat i więcej)	22,2%	Mężczyźni (w wieku 65 lat i więcej)	16,3%

źródło: polskawliczbach.pl za GUS

Mieszkańcy gminy Zakroczym zawarli w 2022 roku 20 małżeństw, co odpowiada 3,4 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,7 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 28,4% mieszkańców gminy Zakroczym jest stanu wolnego, 55,1% żyje w małżeństwie, 7,8% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,7% to wdowy/wdowcy.

Małżeństwa i rozwody na 1000 ludności w gminie Zakroczym w latach 2002 – 2022

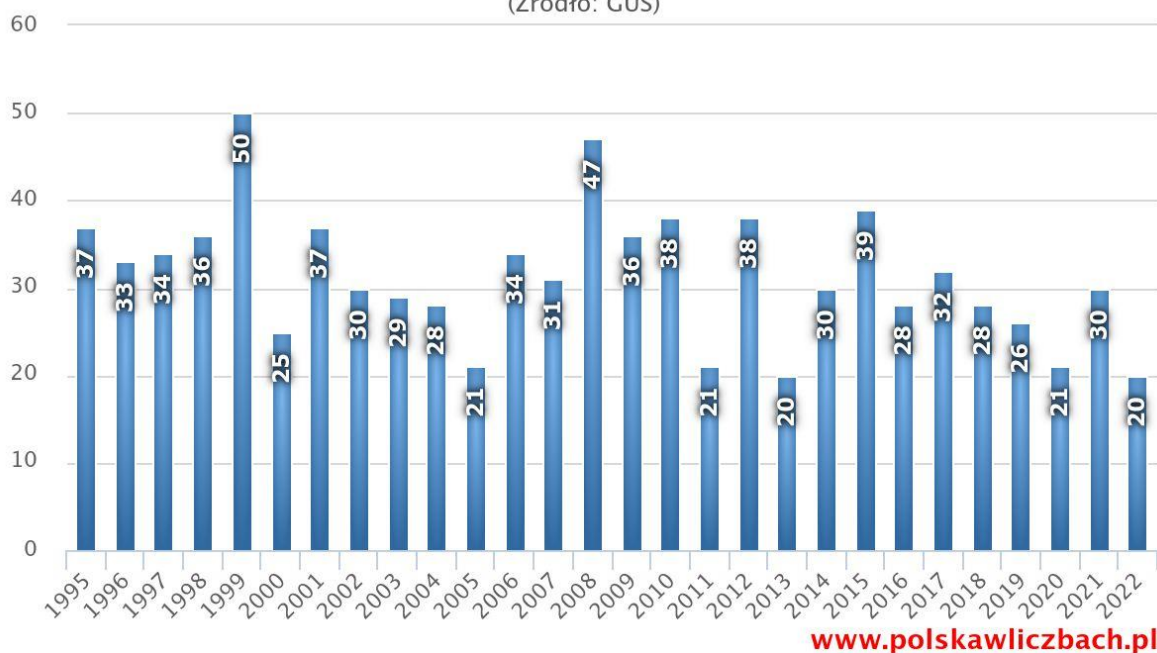
(Źródło: GUS)

źródło: polskawliczbach.pl za GUS

Liczba małżeństw zawartych w gminie Zakroczym w latach 1995 – 2022

(Źródło: GUS)

źródło: polskawliczbach.pl za GUS

W 2021 roku około 1/3 zgonów w gminie Zakroczym spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 1/5 były nowotwory, Na 1000 ludności gminy Zakroczym przypada 14.66 zgonów. Jest to znacznie więcej od wartości średniej dla województwa mazowieckiego oraz znacznie więcej od wartości średniej dla kraju.

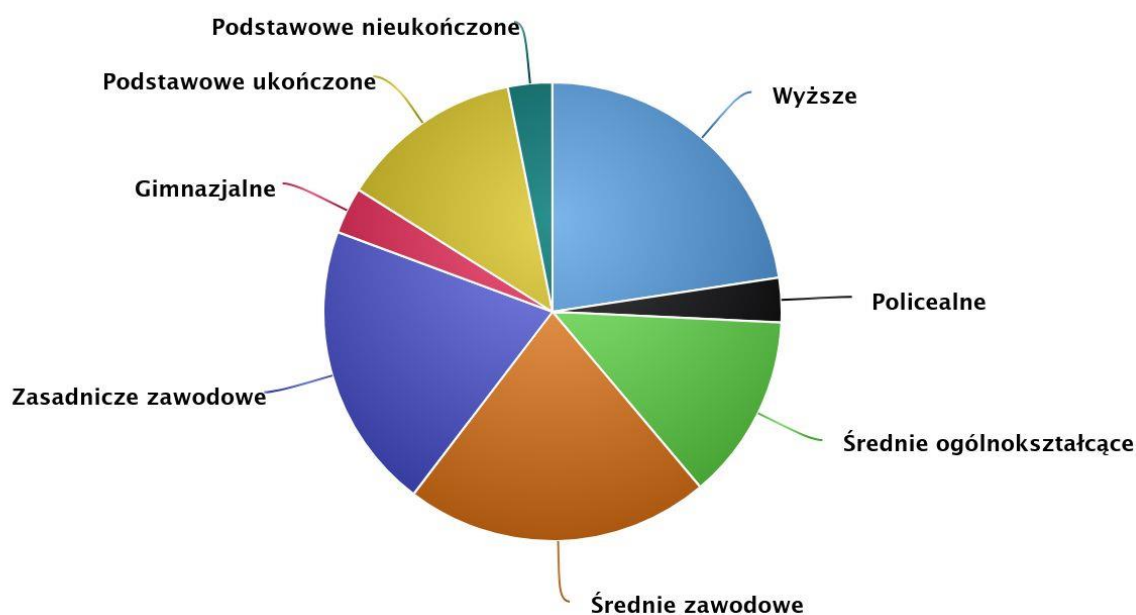
źródło: GUS, stat.gov.pl

Wymiary	Jedn. miary	2022	2023
Kategoria: LUDNOŚĆ			
Grupa: URODZENIA I ZGONY			
Podgrupa: Ruch naturalny ludności (dane półroczne) (Wymiary: Okresy; Ruch naturalny; Wyszczególnienie)			
pierwsze półrocze; urodzenia żywe; ogółem	-	25	25
pierwsze półrocze; urodzenia żywe; na 1000 ludności	-	8,43	8,48
pierwsze półrocze; zgon; ogółem	-	46	37

I.1.1. POZOM WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW

Poziom wykształcenia – Gmina Zakroczym

(Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2021)

źródło: polskawliczbach.pl za GUS

Pod względem poziomu wykształcenia wśród mieszkańców gminy Zakroczym **najwięcej jest osób z wykształceniem średnim i policealnym (37,8%)**. Następnie podobne liczbowo grupy posiadają wykształcenie **wyższe (22,6%)**, **średnie zawodowe (20,3%)** oraz **zasadnicze zawodowe (20,3%)**. Dostateczną reprezentację stanowią osoby z wykształceniem **gimnazjalnym i podstawowym (16,2 %)**. Mieszkańcy bez wykształcenia i z nieukończonym wykształceniem podstawowym stanowią 3,1 %. W poniższej tabeli znajdują się dane w odniesieniu do wartości wskaźników na poziomie kraju i województwa mazowieckiego oraz w podziale z uwagi na płeć.

Warto zauważyć że **w grupie osób z wykształceniem wyższym dominują kobiety, natomiast to mężczyźni częściej mają wykształcenie zawodowe (średnie lub zasadnicze)**. W pozostałych grupach rozkład wg. płci jest dość wyrównany.

źródło: polskawliczbach.pl za GUS

NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY UWIDOCZNIONE W DEMOGRAFICZNYM OBRAZIE ZAKROCZYMIA - PROGNOZY

Na szczególną uwagę pod kątem realizacji Strategii zasługują następujące problemy, które wyłaniają się z demograficznego obrazu gminy Zakroczym. Prognozowane jest utrzymywanie się większości z nich.

Problem	Prognoza
starzenie się społeczności gminy	utrzymywanie się lub pogłębianie problemu
problemy z zawieraniem i trwałością małżeństw oraz integralnością rodzin	utrzymywanie się problemu
niski poziom wykształcenia dużej liczby mieszkańców	zmniejszanie się problemu
wysoki wskaźnik zgonów	utrzymywanie się problemu

I.2. PROBLEMY DZIECI, MŁODZIEŻY I RODZIN

Wsparcie dzieci, młodzieży i rodzin to jedno z najważniejszych zadań polityki społecznej, zarówno w kontekście profilaktyki i wspierania rozwoju, jak również pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy domowej.

Dzieci i młodzież stanowią 17,4 % mieszkańców gminy Zakroczym. W przedziale wiekowym 0-14 lat, na dzień 31.12.2022r., znajdowało się 416 dziewczynek i 460 chłopców, w tym 146 małych dzieci (w wieku do lat 3).

W roku szkolnym 2022/2023 do publicznych i prywatnych placówek opieki nad małymi dziećmi uczęszczało łącznie 35 dzieci.

W tym samym okresie wychowaniem przedszkolnym na terenie gminy objętych było 238 dzieci. Liczba uczniów uczących się w zakroczymskich szkołach podstawowych wynosi 385.

Tabela - Liczba oddziałów i liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych działających w szkołach podstawowych na terenie gminy Zakroczym

L.p.	Nazwa placówki	Rok szkolny 2021/2022		Rok szkolny 2022/2023	
		Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
1.	Gminne Przedszkole Publiczne „Radosne wzgórze” w Zakroczymiu	3	54	3	60
2.	oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. Pomnik Wdzięczności w Zakroczymiu	3	74	4	96
3.	oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Wojszczykach	2	30	2	45
4.	Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Wspomożycielek Dusz Czyściczyńskich im. Wandy Olędzkiej	3	35	4	37
Razem:		11	193	13	238

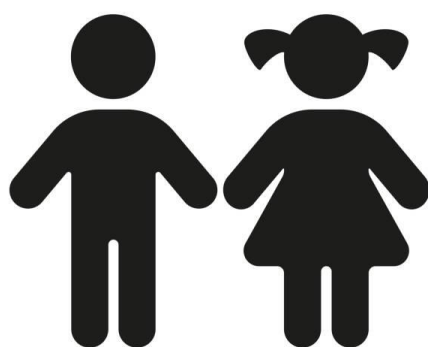
źródło: Raport o stanie gminy Zakroczym za 2022r.

Zasoby gminy w obszarze opieki nad dziećmi sukcesywnie zwiększają się w związku z tworzeniem nowych oddziałów przedszkolnych w placówkach prowadzonych przez gminę. Na terenie Zakroczymia powstał też w ostatnim roku pierwszy terapeutyczny punkt przedszkolny prowadzony przez organizację pozarządową. W chwili obecnej brakuje jednak placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Diagnoza przeprowadzona wśród uczniów gminnych szkół w końcu 2022 roku (na próbie 133 uczniów uczęszczających do klas 5-8 SP) uwidoczniła aktualne problemy i potrzeby tej grupy. Na ich podstawie wytyczono cele i kierunki działań profilaktycznych i pomocowych. Warto zatem wnikliwie przeanalizować wyniki przedstawione poniżej.

Za bardzo niepokojące należy uznać odpowiedzi dotyczące poczucia własnej wartości i samooceny wśród dzieci i młodzieży, wskazujące na zaniżony poziom samoakceptacji i satysfakcji. Warto nadmienić, że problem ten uwidocznił się już w podobnym badaniu przeprowadzonym w 2015 roku, gdzie ponad połowa młodych respondentów udzielała odpowiedzi wskazujących na niską samoocenę, brak wiary we własne możliwości, częste ponoszenie porażek, szczególnie w zakresie wyników w nauce. Jest to potwierdzenie, że problem zaniżonego poczucia własnej wartości i sprawczości jest utrwalony wśród najmłodszych mieszkańców gminy.

SAMOOCENA

WŁASNY WYGLĄD

49% ZADOWOLONYCH

32% NIEZADOWOLONYCH

20 % ŚREDNIO ZADOWOLONYCH

ZADOWOLENIE Z SAMEGO SIEBIE

54% ZADOWOLONYCH

23% NIEZADOWOLONYCH

WYNIKI W NAUCE

34% ZADOWOLONYCH

33% NIEZADOWOLONYCH

34% ŚREDNIO ZADOWOLONYCH

źródło: Diagnoza problemów społecznych uczniów, Zakroczym, 2022.

Tylko połowa badanych uczniów jest zadowolona z samego siebie oraz ze swojego wyglądu, a 1/3 ze swoich wyników w nauce. Z relacji ze swoimi rodzicami łącznie zadowolonych jest 75% uczniów, 10% wykazało niezadowolenie, podobnie sprawa wyglądu w ich relacjach z rówieśnikami. Badanie wykazało ponadto, że połowa badanych uczniów (51%) nie lubi chodzić do swojej szkoły a prawie 1/3 nie czuje się w niej bezpiecznie. Co piąty uczeń odpowiedział że nie lubi swojej klasy.

DOM/RODZINA

WSPÓLNE SPĘDZANIE CZASU Z RODZINĄ **71%**

89% LUBI PRZEBYWAĆ W SWOIM DOMU, **8%** NIE

BEZPIECZNIE W DOMU CZUJE SIĘ 96 %

(A WIĘC NIE WSZYSCY...)

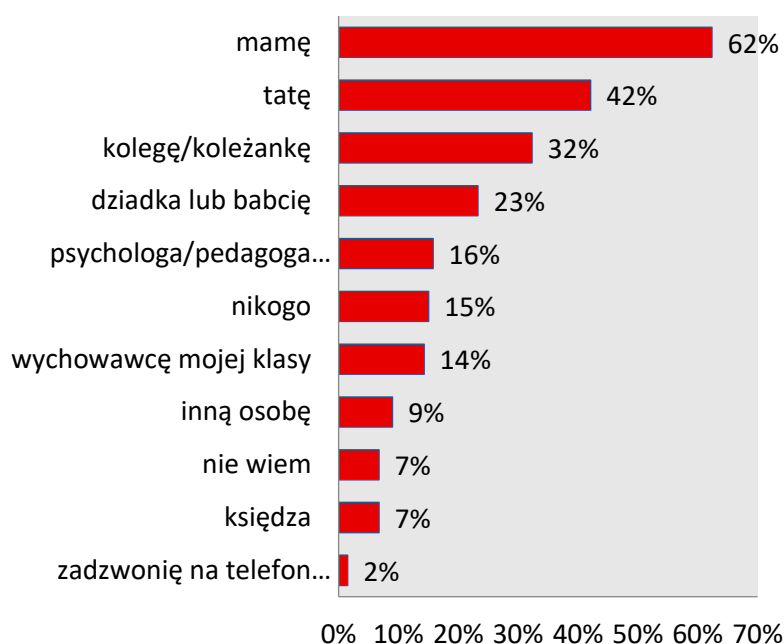
W jednym z pytań uczniowie mieli zaznaczyć zdania, które do nich pasują. Odpowiedzi zostały umieszczone na poniższym wykresie. Warto spojrzeć jednak na nie w odwrotnej perspektywie, która w tym przypadku może nam powiedzieć jeszcze więcej. Są to odpowiedzi, które napawają smutkiem i niepokojem:

Pytanie: Zaznacz wszystkie zdania, które do Ciebie pasują. N=133

Wśród osób dających uczniom największe oparcie w trudnych sytuacjach na pierwszych miejscach znaleźli się: mama, tata, oraz koleżanka lub kolega. Zwraca jednak uwagę fakt, że **tylko część respondentów w sytuacji poważnego problemu zwróciłaby się z tym do rodziców, dużo rzadziej do taty (42%), niż do mamy (62%).** Może to świadczyć o fizycznej lub emocjonalnej nieobecności ojca w życiu dzieci lub innych zaburzeniach relacji z rodzicami. Widoczne jest także ograniczone zaufanie uczniów do wychowawców i specjalistów pracujących w szkołach oraz duszpasterzy. Zaledwie niewielki odsetek szukałby pomocy poprzez telefon zaufania. Byli też respondenci, którzy nie zwróciliby się o pomoc do nikogo (15%).

Pytanie. Wyobraź sobie że masz problem, z którym nie umiesz sobie poradzić. Kogo poprosisz o pomoc? N=133

Pytanie: Zaznacz 3 emocje/stany które najczęściej odczuwasz. N=133

Jedno z najważniejszych pytań diagnozy dotyczyło dominujących u uczniów emocji i stanów. Wyniki są bardzo zaskakujące i ponownie niepokojące. **Zaledwie połowa odczuwa na co dzień radość, jeszcze mniej szczęście i zadowolenie, u 1/3 dominuje smutek.** Były też wśród respondentów **dzieci które często odczuwają brak energii, lęk, strach, pustkę, rozpacz, zwątpienie.**

Poniżej przedstawiono wybory uczniów dotyczące propozycji tematów na zajęciach profilaktycznych. Największym zainteresowaniem cieszył się temat dotyczący radzenia sobie z depresją oraz dotyczący akceptacji własnego ciała. 30% chciałoby dowiedzieć się jak sobie radzić z przemocą i problemami w szkole i w domu.

Pytanie: Które z poniższych tematów mogłyby zainteresować młodzież w Twoim wieku? N=133

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

źródło: Diagnoza problemów społecznych uczniów, Zakroczym, 2022.

Uzupełnieniem i dopełnieniem do powyższej diagnozy są dane **Poradni Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży Ezra UKSW**, prowadzącej swoją filię w Nowym Dworze Mazowieckim. Poradnia funkcjonuje od dwóch lat, oferując m.in.

diagnozę i pomoc psychologiczną oraz psychoterapeutyczną dla dzieci i młodzieży. Wśród **ponad 500 pacjentów, które w tym okresie były objęte psychoterapią jest 47-mioro z Zakroczymia. Najczęstsze rozpoznania dotyczą depresji, oraz trudności doświadczanych w środowisku domowym i szkolnym, w relacji z rówieśnikami i nauczycielami. Zainteresowanie pomocą poradni jest ogromne. Wśród pacjentów są dzieci wymagające – poza psychoterapią – także konsultacji i leczenia psychiatrycznego.**

Pacjenci Poradni Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży EZRA UKSW w Nowym Dworze Mazowieckim 2022-2023r.

Liczba pacjentów ogółem	Liczba pacjentów z gminy Zakroczym
500 osób	47 osób

źródło: EZRA UKSW

Sytuacja opisana w badaniu ta z całą pewnością wymaga głębszego zbadania oraz podjęcia działań profilaktycznych i pomocowych. Ukazuje konieczność tworzenia (szczególnie w szkołach) bezpiecznej emocjonalnie przestrzeni, motywującej do pozytywnego myślenia o sobie, odkrywania swoich mocnych stron i potencjału, budowania pozytywnych relacji z dorosłymi i rówieśnikami. W szczególności dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych przedszkole/szkola mogą stanowić jedyne miejsce prawidłowej socjalizacji i nabywania umiejętności interpersonalnych potrzebnych w późniejszym życiu.

Z informacji pozyskanych z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Dworze Mazowieckim wynika, że w okresie od 2020 roku nastąpił olbrzymi wzrost liczby wydawanych dla dzieci z powiatu nowodworskiego orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego oraz nauczania indywidualnego a także opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju oraz opinii o potrzebie dostosowania wymagań edukacyjnych. Ponadto Zespół Opiniujący wydaje rocznie średnio około 400 opinii dotyczących objęcia dzieci pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkół i przedszkoli. Dane te zdecydowanie potwierdzają, że w powiecie nowodworskim - w tym w Zakroczymiu - **rośnie liczba dzieci i młodzieży wymagających specjalistycznego wsparcia.** Temat bardziej szczegółowo omówiony został w rozdziale Strategii poświęconym problemowi niepełnosprawności.

Specjaliści pracujący w Poradni, poproszeni o sugestie w sprawie wsparcia dzieci i młodzieży alarmują, że „**w ostatnich latach rodzice zgłaszają coraz więcej zaburzeń funkcjonowania sfery emocjonalnej i społecznej u swoich dzieci. Najczęściej są to zaburzenia depresyjne, nadpobudliwość psychoruchowa oraz zaburzenia ze spektrum autyzmu. Dramatycznie brakuje**

psychiatrów młodzieżowych i dziecięcych. Klienci czekają na konsultacje u psychiatry nawet 9 miesięcy (najczęściej prywatnie)".

Przeprowadzona diagnoza wskazuje także wyraźne na ryzyko związane z problemem uzależnień behawioralnych oraz łatwym dostępem dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych tj. alkohol, papierosy, narkotyki i dopalacze oraz negatywnymi wzorcami w bliższym i dalszym otoczeniu społecznym. W związku z faktem, że niniejsza strategia posiada osobny rozdział poświęcony problemowi uzależnień, umieszczono w nim szczegółowe wyniki badania i wnioski w tym zakresie.

PROBLEMY RODZIN - PRZEMOC DOMOWA

Na przestrzeni 2022 i 2023r. na terenie Gminy Zakroczym prowadzone były 22 procedury Niebieskie Karty związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. W 6 przypadkach dotyczyły one rodzin z dziećmi. Łączna liczba dzieci w rodzinach wynosiła 15 osób. W znacznej liczbie przypadków w rodzinach objętych ww. procedurą współwystępował problem alkoholowy, pojawiły się także (szczególnie w ostatnim roku) przypadki rodzin z problemem narkotykowym w których diagnozowano przemoc.

Informacje o prowadzonych procedurach Niebieskie Karty w okresie 2022-2023

Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty	22
w tym z problemem alkoholowym	11
w tym z problemem narkotykowym	5
w tym rodziny z dziećmi	6
Łączna liczba dzieci w rodzinach	15

źródło: opracowanie własne z danych Zespołu Interdyscyplinarnego

RODZINY WIELOPROBLEMOWE

W związku z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny wymagające wsparcia w opiece i wychowaniu dzieci objęte są asystenturą rodzinną. Bardzo często są to rodziny wieloproblemowe, które wymagają pogłębionej pracy i intensywnego wsparcia. Najczęściej występujące problemy to bezrobocie, problemy opiekuńczo-wychowawcze i mieszkaniowe, ubóstwo. Asystenturą obejmowane są też rodziny z problemem niepełnosprawności dotyczącym rodziców lub dzieci. GOPS dotychczas nie obejmował wsparciem

asystenta rodzin w ramach realizacji ustawy „Za życiem” z uwagi na brak wniosków w tej sprawie.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny – gmina Zakroczym 2018-2022.

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	9	11	9	9	7
w tym samotni rodzice	4	5	3	5	3
liczba dzieci w rodzinach	17	20	21	16	16
PROBLEMY					
bezrobocie	6	6	4	4	6
ubóstwo	3	2	3	2	1
niepełnosprawność jednego rodzica	1	0	0	1	0
niepełnosprawność dwojga rodziców	0	0	0	0	2
niepełnosprawność dziecka	2	2	1	1	1
problemy mieszkaniowe	3	4	2	2	2
problemy opiekuńczo-wychowawcze	9	11	9	9	7

źródło : GOPS Zakroczym

PROBLEMY DZIECI I RODZIN - PROGNOZY

Prognozy dotyczące przedstawionych problemów dzieci i rodzin są następujące:

Problem	Prognoza
niska samoocena u dzieci i młodzieży	utrzymywanie się problemu
brak poczucia oparcia w rodzinie i środowisku szkolnym u dzieci i młodzieży	utrzymywanie się problemu

zwiększająca się liczba dzieci i młodzieży wymagających wsparcia specjalistycznego: psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, psychiatrycznego vs utrudniony dostęp do specjalistów	utrzymywanie się problemu
obecność na terenie gminy rodzin wieloproblemowych, w tym z problemem przemocy domowej	utrzymywanie się problemu

I.3 PROBLEM UBÓSTWA

Ubóstwo jako jeden z niewielu problemów społecznych możemy rozpatrywać w trzech ujęciach: obiektywnym (bezwzględny), względnym i subiektywnym. Ubóstwo bezwzględne, zwane też „absolutnym” lub „skrajnym” oznacza brak środków niezbędnych do życia i zaspokojenia podstawowych potrzeb, będących na poziomie tzw. minimum egzystencji. O ubóstwie względnym zaś mówimy, gdy poziom życia i dochodów niektórych osób lub rodzin znacznie odbiega od ogólnej normy kraju lub regionu, w którym żyją. Osoby te walczą o to, by uczestniczyć w zwykłym życiu gospodarczym, społecznym i kulturalnym co kryje się pod znaczeniem tzw. „normalnego” życia. Obydwa te konteksty wiążą się z ryzykiem wykluczenia społecznego.

Subiektywne poczucie ubóstwa oznacza sytuację, kiedy osoba lub rodzina odczuwa, że to co posiada i czym dysponuje w ujęciu materialnym to za mało dla zaspokojenia jej własnych, indywidualnych potrzeb życiowych, społecznych, kulturalnych, edukacyjnych itp. choć z zewnątrz – tj. przez inne osoby i rodziny - może wcale nie być postrzegana jako „uboga”.

Definicja przyjęta przez Organizację Narodów Zjednoczonych zwraca uwagę na wielowymiarowość problemu:

„Ubóstwo to ograniczenie wyboru i szans życiowych, to naruszenie ludzkiej godności. Oznacza brak możliwości skutecznego uczestnictwa w społeczeństwie. Oznacza też niedostatek żywności i ubrań potrzebnych rodzinie, brak możliwości uczęszczania do szkoły i korzystania ze służby zdrowia, brak dostępu do ziemi, którą można uprawiać lub pracy, żeby móc zarobić na życie, brak dostępu do kredytu. Ubóstwo oznacza również zagrożenie, bezsilność i wykluczenie jednostek, rodzin i społeczności. Oznacza podatność na przemoc i często wiąże się z życiem w niepewnych warunkach bez dostępu do czystej wody i urządzeń sanitarnych.”

System pomocy społecznej w Polsce, w celu udzielenia pomocy osobom i rodzinom, na mocy ustawy o pomocy społecznej, posługuje się tzw. kryteriami dochodowymi, które co pewien czas są aktualizowane. Warto jednak zaznaczyć że dochód nie jest tu jedynym wyznacznikiem potrzeby pomocy.

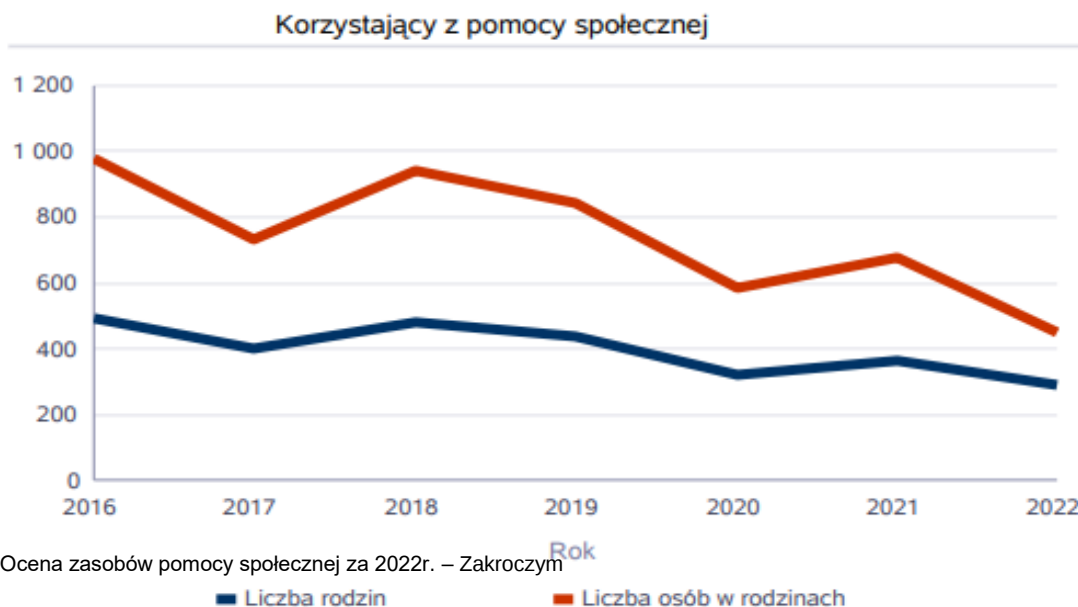
Mówiąc o ryzyku ubóstwa należy podkreślić, że ono znacznie wzrasta w sytuacji wystąpienia innych znanych problemów społecznych – w szczególności bezrobocia, niepełnosprawności, uchodźstwa. Za żyjące w skrajnym ubóstwie uznaje się też osoby bezdomne.

I.3.1. BENEFICJENCI POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE ZAKROCZYM

Przyjmując za wskaźnik ubóstwa w gminie liczbę osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej i porównując jego wartości na przestrzeni ostatnich lat, możemy zauważyć tendencję malejącą. Liczba rodzin objętych wsparciem - a co za tym idzie także liczba osób w rodzinach – w ciągu ostatniej dekady znacznie zmalała. W porównaniu z 2016 rokiem jest to o 202 rodziny mniej.

Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	492	979
2017	402	734
2018	480	943
2019	438	840
2020	320	582
2021	364	675
2022	290	449

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń

Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Produkcyjny	141	59	82
Poprodukcyjny	39	19	20

źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2022r. – Zakroczym

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin

Typy rodzin	Liczba rodzin pobierających świadczenia		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
jednoosobowe	128	121	26
wielooosobowe	41	30	23

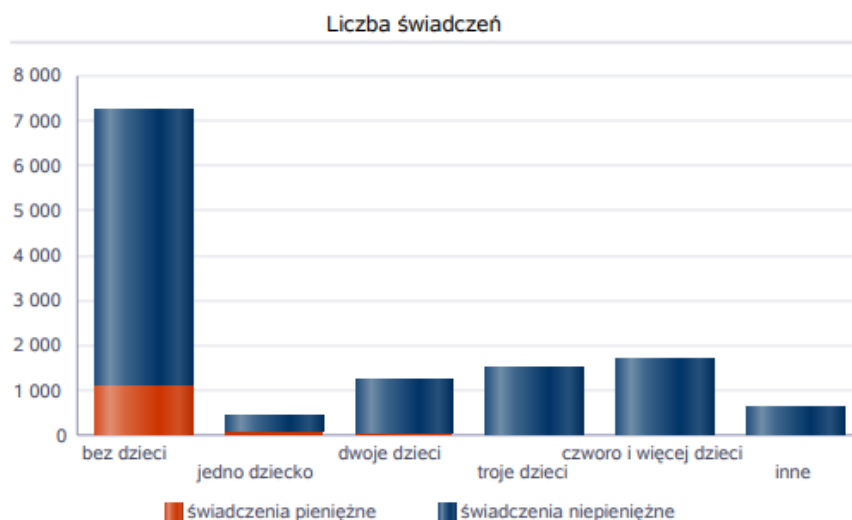
Z przedstawionych danych bardzo wyraźnie wynika, że **aktualnymi beneficjentami świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej są w większości osoby w wieku produkcyjnym (141 osób w 2022 roku) i w tej grupie wiekowej znacznie częściej z pomocy korzystają mężczyźni.** Wśród odbiorców świadczeń pieniężnych **dominują osoby gospodarujące jednoosobowo (121 gospodarstw jednoosobowych w 2022 roku przy 30 wielooosobowych).** W przypadku odbiorców świadczeń niepieniężnych przewaga liczebna gospodarstw jednoosobowych jest niewielka.

Odnotowana w powyższej tabeli liczba osób w wieku poprodukcyjnym (39) jest niewielka, co powinno cieszyć. Nie możemy jednak aż tak optymistycznie podchodzić do problemu ubóstwa osób starszych. Należy pamiętać, że wiele z nich nie zgłasza się o pomoc z uwagi na posiadane dochody z emerytur, które – jeśli przewyższają kryterium dochodowe – w większości przypadków dyskwalifikują z pomocy pieniężnej. Warto w tym miejscu zaznaczyć że zgodnie z ustawą o pomocy społecznej istnieje możliwość udzielenia osobie lub rodzinie pomocy finansowej pomimo przekroczenia kryterium dochodowego, jednak tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2022r. – Zakroczym

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci

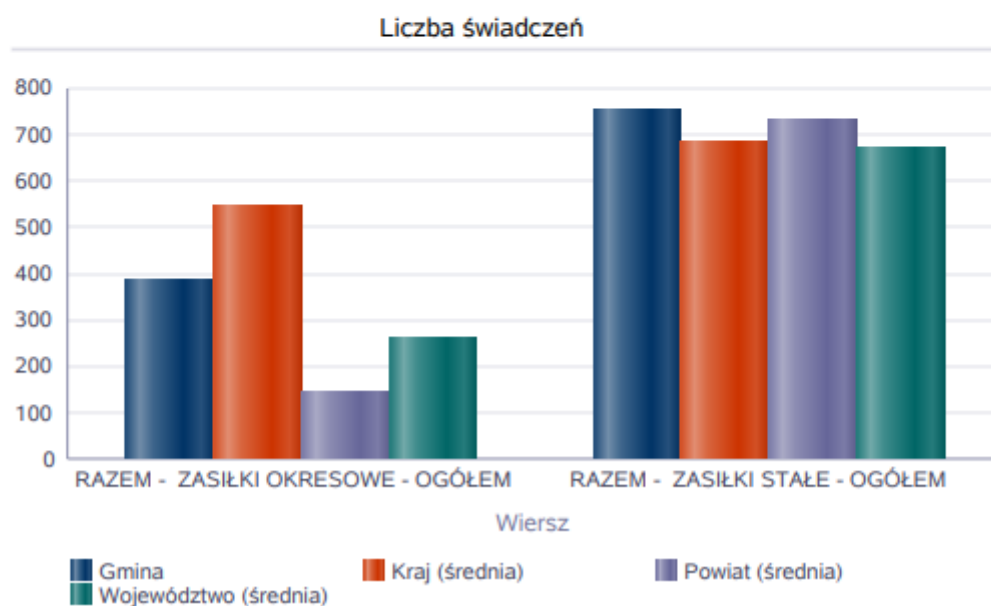
Typ rodziny	Liczba świadczeń		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
bez dzieci	7214	1057	6157
jedno dziecko	409	66	343
dwoje dzieci	1233	61	1172
troje dzieci	1486	9	1477
czworo i więcej dzieci	1683	7	1676
inne	620	25	595

Potwierdzeniem wcześniejszych ustaleń dotyczących przewagi gospodarstw jednoosobowych jest powyższe zestawienie, w którym **największe liczby świadczeń zarówno pieniężnych jak i niepieniężnych przypisane są rodzinom bez dzieci. Drugi w kolejności typ rodzin wspieranych w gminie w ramach systemu pomocy społecznej to rodziny wielodzietne (szczególnie z czwórką i większą liczbą dzieci, którym w 2022 r. przyznano 1683 świadczenia, w zdecydowanej większości niepieniężne (1676).**

Podstawowe statystyki dla świadczeń pieniężnych

Poziom	Wiersz	Liczba świadczeń
Gmina	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	385
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	754
Powiat (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	143
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	735
Województwo (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	260
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	671
Kraj (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	544
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	683

źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2022r. – Zakroczym

Roczna liczba udzielonych w 2022 roku w gminie Zakroczym zasiłków okresowych przewyższyła średnią dla powiatu i województwa mazowieckiego, jest jednak mniejsza od średniej krajowej. Jeśli chodzi o liczbę zasiłków stałych to w 2022 r. udzielono ich więcej niż średnio w powiecie, regionie i kraju. Warto przy tym zaznaczyć, że zarówno zasiłki stałe jak i okresowe są świadczeniami obligatoryjnymi, których GOPS nie może odmówić, jeśli wnioskodawca spełnia przyjęte kryterium dochodowe. Ponadto zasiłki stałe przysługują osobom z umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności oraz osobom w wieku poprodukcyjnym, które nie pobierają świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego lub ich dochody są poniżej kryterium dochodowego.

Zatem wszystkich opisanych odbiorców świadczeń należy potraktować jako osoby z problemem ubóstwa, których – jak wynika - mamy obecnie w gminie Zakroczym więcej niż średnio w gminach powiatu nowodworskiego i województwa mazowieckiego.

Wylaniający się z powyższych danych obraz osoby ubogiej w gminie Zakroczym to najczęściej osoba samotna, bezdzietna, najczęściej starsza lub z niepełnosprawnością, prowadząca jednoosobowe gospodarstwo domowe.

źródło: opracowanie własne GOPS

Badania uwarunkowań ubóstwa wskazują na **zjawisko tzw. „dziedziczenia biedy”** i widoczną zależność między sytuacją materialną gospodarstwa domowego rodziców a

Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Zakroczym 2018-2022r.

L.p.	Powody przyznania pomocy	Liczba rodzin 2018 r.	Liczba rodzin 2019 r.	Liczba rodzin 2020 r.	Liczba rodzin 2021 r.	Liczba rodzin 2022 r.
1	Ubóstwo	294	238	111	199	209
2	Bezdomność	7	3	9	8	7
3	Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym :	18	7	11	5	4
	wielodzietność	5	3	1	1	0
4	Bezrobocie	166	184	86	116	59
5	Niepełnosprawność	101	91	5	96	90
6	Długotrwała lub ciężka choroba	117	124	10	63	53
7	Bezradność w sprawach opiekuńczych w tym:	10	12	6	6	5
	rodziny niepełne	7	11	4	2	3
	rodziny wielodzietne	2	2	2	4	2
8	Przemoc w rodzinie	4	0	0	0	0
9	Alkoholizm	?	5	10	8	5
10	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	3	2	2	1
11	Zdarzenie losowe	1	1	1	1	6

zagrożeniem ubóstwem u ich dzieci w późniejszym dorosłym życiu. Według danych Eurostatu (2019) dla obszaru Polski, **wskaźnik zagrożenia ubóstwem wśród osób które wychowywały się w „złej” sytuacji finansowej (badano osoby w wieku 25-59 lat) wynosił 19,2 %, zaś dla osób które w dzieciństwie miały sytuację „dobłą” – 12,3 %**. Pracownikom pomocy społecznej zjawisko to jest znane, także w gminie Zakroczym. W wielu rodzinach z problemem ubóstwa o pomoc zgłaszają się kolejne pokolenia.

Odpowiadając na pytanie dlaczego tak się dzieje można wyobrazić sobie następujący scenariusz. Dzieci wychowujące się w rodzinach problemowych często poza ubóstwem materialnym doświadczają też ubóstwa mentalnego i mocno ograniczonych horyzontów życiowych. W rodzinie brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, więc tym bardziej nikt nie inwestuje w ich przyszłość, edukację, rozwój zainteresowań, wypoczynek. Jeśli nie otrzymają

odpowiedniego wsparcia, bardzo często dorastając zmierzają w kierunku życia „na minimum”.

Ubóstwo niezmiennie od lat zajmuje pierwsze miejsce wśród powodów udzielania pomocy społecznej w gminie Zakroczym. W dalszej kolejności są to niepełnosprawność lub choroba oraz problem bezrobocia. Niemniej w badaniu „Mazowiecki barometr ubóstwa”, zrealizowanym w 2022 roku przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Zakroczym - podobnie jak żadna gmina województwa mazowieckiego - nie znalazł się poniżej ustalonego progu ubóstwa, co autorzy badania wiążą z intensywnym rozwojem regionu.

I.3.2. BENEFICJENCI ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO W GMINIE ZAKROCZYM

- ŚWIADCZENIA RODZINNE

Liczba pobierających w 2022 roku zasiłek rodzinny wyniosła 87 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 27 rodzin (co stanowi spadek o 0,76% w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 1.439.150 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 240.187 zł. W porównaniu do 2018 roku zarówno liczba korzystających rodzin jak i łączna kwota wypłaconych świadczeń zmalała przeszło dwukrotnie.

źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2022r – Zakroczym

Kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku

Rok	Kwota
2018	888 367,05 zł
2019	774 956,76 zł
2020	634 549,97 zł
2021	510 462,23 zł
2022	424 066,40 zł

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

	Liczba rodzin				
	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	223	189	146	114	87

źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2022r – Zakroczym

• FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

W zakresie korzystania przez uprawnione rodziny ze świadczeń Funduszu Alimentacyjnego na przestrzenie ostatnich lat zauważalny jest trend malejący. Aktualna liczba rodzin objętych tego rodzaju pomocą na terenie gminy Zakroczym wynosi 30. Warto przy tym zaznaczyć, że z uwagi na obowiązujące wciąż sztywne kryteria dochodowe wiele osób faktycznie wychowujących dzieci bez udziału drugiego rodzica, nie kwalifikuje się do przyznania świadczenia, co przekłada się na niekorzyść rodziny. Jest to sytuacja, która w opinii pracowników pomocy społecznej wymaga rozwiązań ustawowych.

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych latach [w zł]

	Kwota				
	2018	2019	2020	2021	2022
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	479 180	420 576	351 705	271 456	258 907

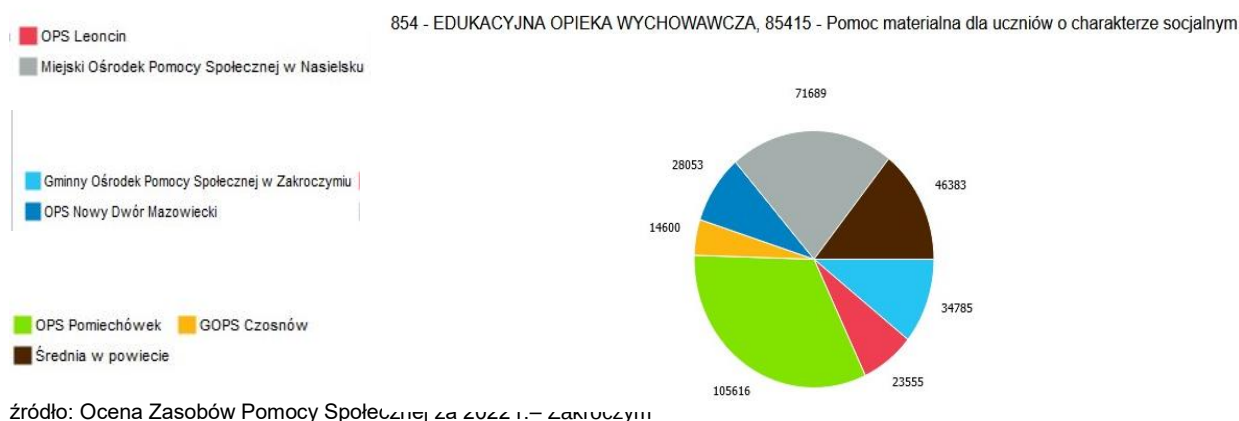
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

	Liczba rodzin				
	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	53	49	41	34	30

źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 r. – Zakroczym

I.3.3 STYPENDIA SOCJALNE

W ramach pomocy materialnej dla uczniów w 2022 roku 22 osoby zostały objęte wsparciem w formie stypendium socjalnego. Łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 34 785 zł. Pod względem wysokości wydatków na tego rodzaju świadczenia Gmina Zakroczym jest trzecią w powiecie nowodworskim.

PROBLEM UBÓSTWA – PROGNOZY

PROBLEMY	PROGNOZY
ubóstwo jak główny powód korzystania z pomocy społecznej	utrzymywanie się lub zmniejszenie problemu
osoby samotne, starsze, z niepełnosprawnością szczególnie zagrożone ubóstwem	utrzymywanie się lub pogłębianie problemu
duża liczba dzieci kwalifikujących się do wsparcia socjalnego	utrzymywanie się lub zmniejszenie problemu
trudna sytuacja materialna znacznej części rodzin	Utrzymywanie się problemu
zjawisko tzw. dziedziczenia ubóstwa, rodziny pokoleniowo korzystające z pomocy społecznej	utrzymywanie się lub zmniejszenie problemu

I.4 PROBLEM BEZROBOCIA

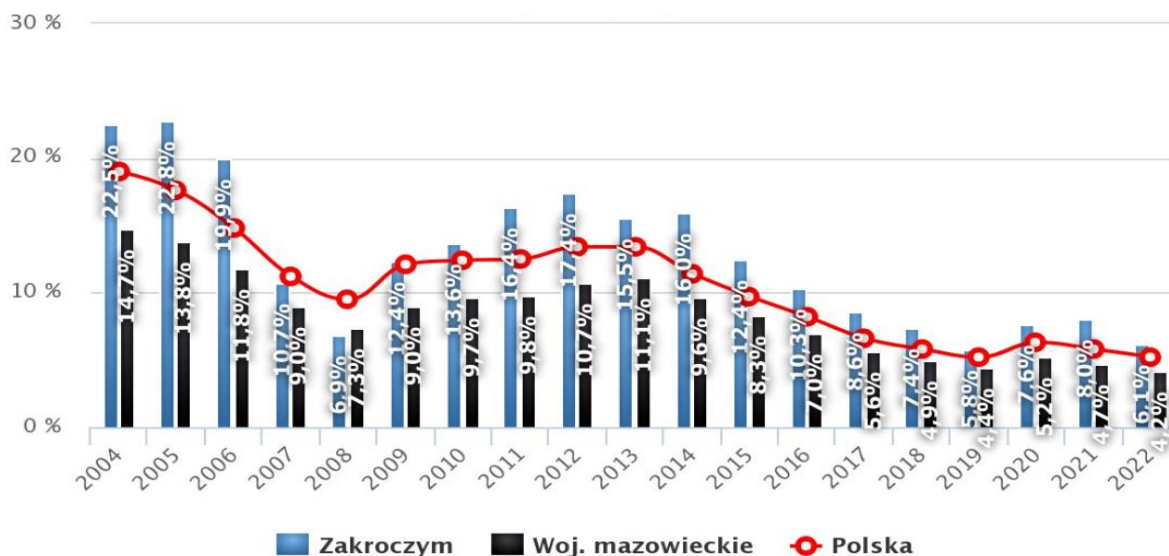

Problem bezrobocia pociąga za sobą ryzyko wykluczenia społecznego osób i rodzin i stanowi jedną z najczęstszych przyczyn udzielania pomocy społecznej.

O wadze problemu świadczy również fakt istnienia instytucji specjalizujących się w jego rozwiązywaniu – powiatowych i wojewódzkich Urzędów Pracy. Funkcjonują one w oparciu o ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Analiza danych GUS dotyczących problemu bezrobocia rejestrowanego w gminie Zakroczym wykazała, że liczba osób bezrobotnych w gminie od kilkunastu lat przewyższa wskaźniki wojewódzkie i krajowe. Aktualnie rozpowszechnienie problemu jest podobne jak na poziomie krajowym i dotyczy ponad 6% mieszkańców w wieku produkcyjnym. Nie znamy pełnej skali zjawiska z uwagi na fakt, że część osób które nie pracują zawodowo lub podejmuje wyłącznie prace dorywcze nie rejestruje się w Powiatowym Urzędzie Pracy. Przytaczane w tym rozdziale dane dotyczą wyłącznie bezrobocia rejestrowanego.

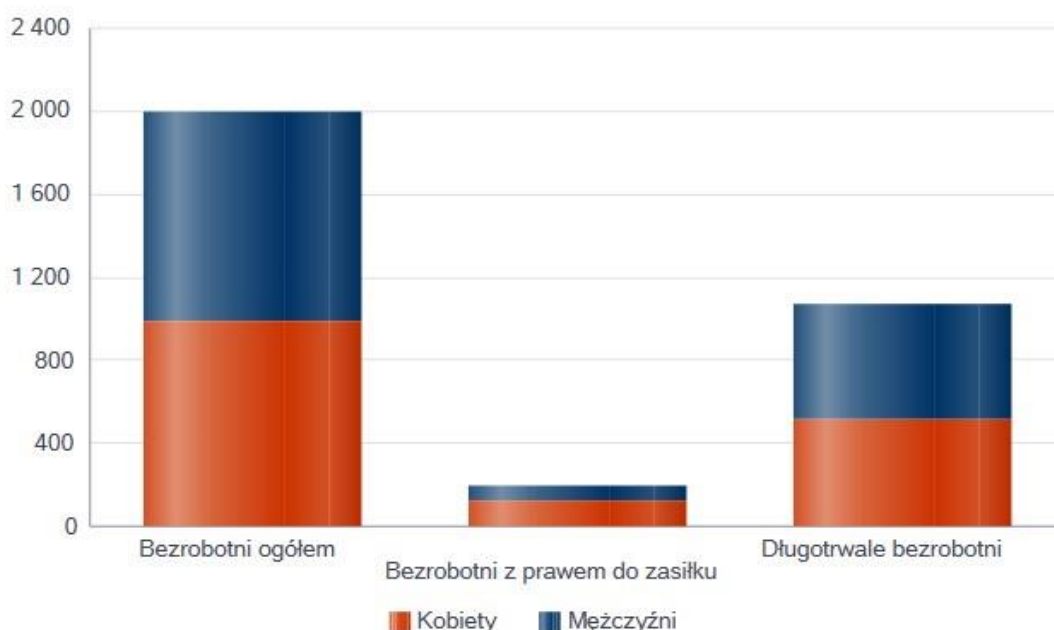
SZACUNKOWA STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W ZAKROCZYM
W LATACH 2004-2022

źródło: polskawliczbach.pl za GUS

Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku (poziom powiatu)

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	1 997	1 010	987
Bezrobotni z prawem do zasiłku	194	64	130
Długotrwale bezrobotni	1 071	555	516

źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022r.Gmina Zakroczym

Aktualne dane dotyczące problemu bezrobocia w powiecie nowodworskim mówią o blisko **dwóch tysiącach osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy**, gdzie przewagę stanowią osoby długotrwale bezrobotne i osoby bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Odwrotnie niż w całym kraju i w województwie w powiecie nowodworskim jest więcej bezrobotnych mężczyzn niż kobiet, także częściej u mężczyzn występuje problem długotrwałego pozostawania bez pracy.

Status	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	987	1 010	58 998	57 522	435 508	375 290
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	130	64	8 920	7 442	65 105	50 187
Osoby długotrwale bezrobotne	516	555	33 003	30 173	237 119	181 721

źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022r.Gmina Zakroczym

Powyższe dane potwierdza także Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim, rozszerzając je o analizę sytuacji w poszczególnych gminach powiatu nowodworskiego:

Struktura osób bezrobotnych w gminach powiatu nowodworskiego w 2022 roku

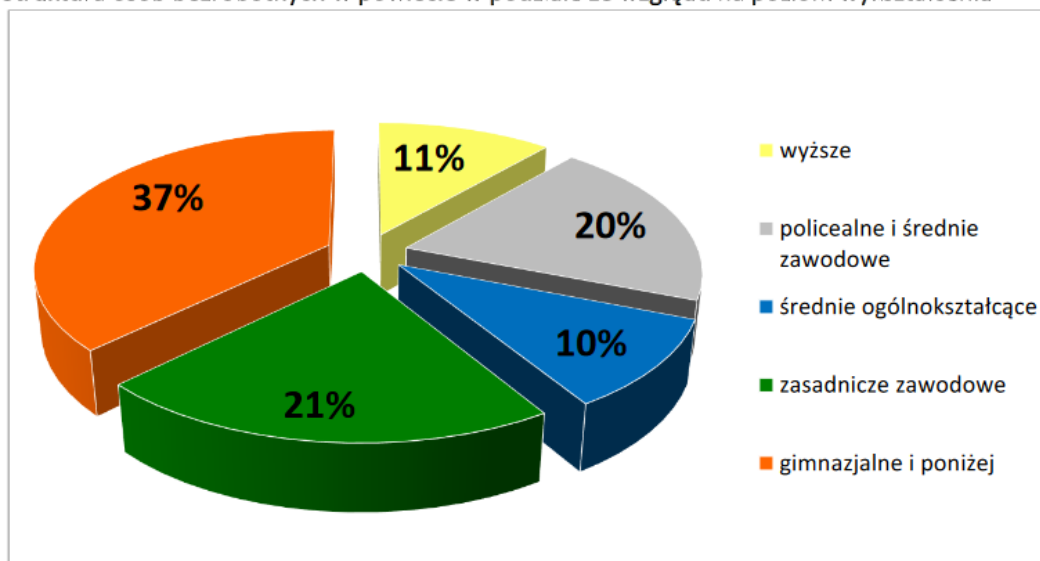
	Ogółem bezrobotni	Do 30 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni	Bez kwalifikacji zawodowych
Nowy Dwór Mazowiecki	740	160 21,6%	163 22%	380 51,4%	306 41,4%
Pomiechówek	221	45 20,3%	54 24,4%	130 58,8%	97 43,9%
Zakroczym	190	49 25,8%	45 23,7%	105 55,3%	105 55,3%
Leoncin	142	20 14,1%	39 27,5%	78 54,2%	54 38%
Czosnów	196	28 14,3%	58 29,6%	108 55,1%	80 40,8%
Nasielsk	508	87 17,1%	149 29,3%	270 53,1%	196 35,6%
Ogółem	1997	389 19,5%	508 25,4%	1071 53,6%	838 42%

źródło: PUP Nowy Dwór Mazowiecki, dane wg stanu na koniec grudnia 2022 r.

Wśród 1997 osób bezrobotnych w powiecie nowodworskim **największą grupę stanowią osoby długotrwale bezrobotne (ponad 50%) oraz osoby bez kwalifikacji zawodowych (42%).** Z analiz PUP wynika też wyraźnie, że te dwie grupy osób mają największe problemy z uzyskaniem zatrudnienia i utrzymaniem się na rynku pracy oraz niską motywację do podjęcia zatrudnienia. Niestety Zakroczym - obok gminy Pomiechówek i gminy Czosnów - należy do gmin z najwyższym odsetkiem osób długotrwale bezrobotnych (55,3%), co wg. PUP może mieć związek z charakterem rolniczym gminy.

Bardzo niepokojącym dla naszej gminy wskaźnikiem jest także **najwyższy na tle powiatu odsetek młodych bezrobotnych, będących poniżej 30 roku życia, wynoszący 25,8 %.**

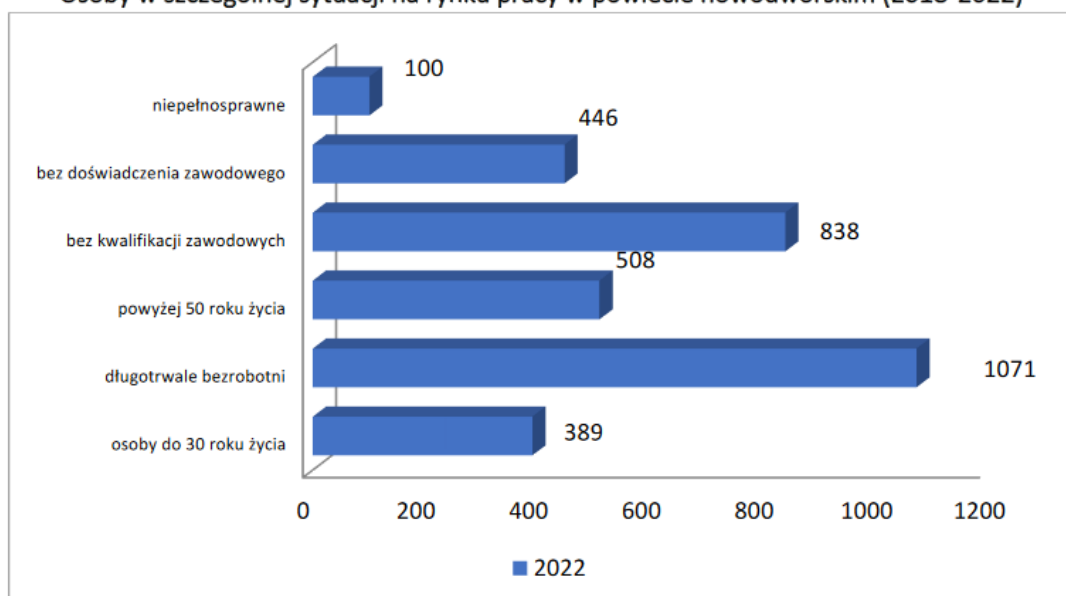
Struktura osób bezrobotnych w powiecie w podziale ze względu na poziom wykształcenia

źródło: PUP Nowy Dwór Mazowiecki, dane wg. stanu na koniec grudnia 2022 r.

Pod względem wykształcenia **najwięcej, bo 37% zarejestrowanych bezrobotnych, stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, w dalszej kolejności z wykształcenie zasadniczym zawodowym (21%) oraz średnim zawodowym lub policealnym (20%).** Najmniej liczne grupy osób bezrobotnych posiadają wykształcenie wyższe (11%) lub średnie ogólnokształcące (10%). **Z powyższych danych wynika, że grupą najbardziej potrzebującą aktywizacji zawodowej są osoby które zakończyły swoją edukację na niskim poziomie.**

Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie nowodworskim (2018-2022)

źródło: PUP Nowy Dwór Mazowiecki, dane wg. stanu na koniec grudnia 2022 r.

Powiatowe Urzędy Pracy wśród zarejestrowanych, **wyróżniają kategorie osób, które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.** Są to – w kolejności odpowiedniej do liczby zarejestrowanych:

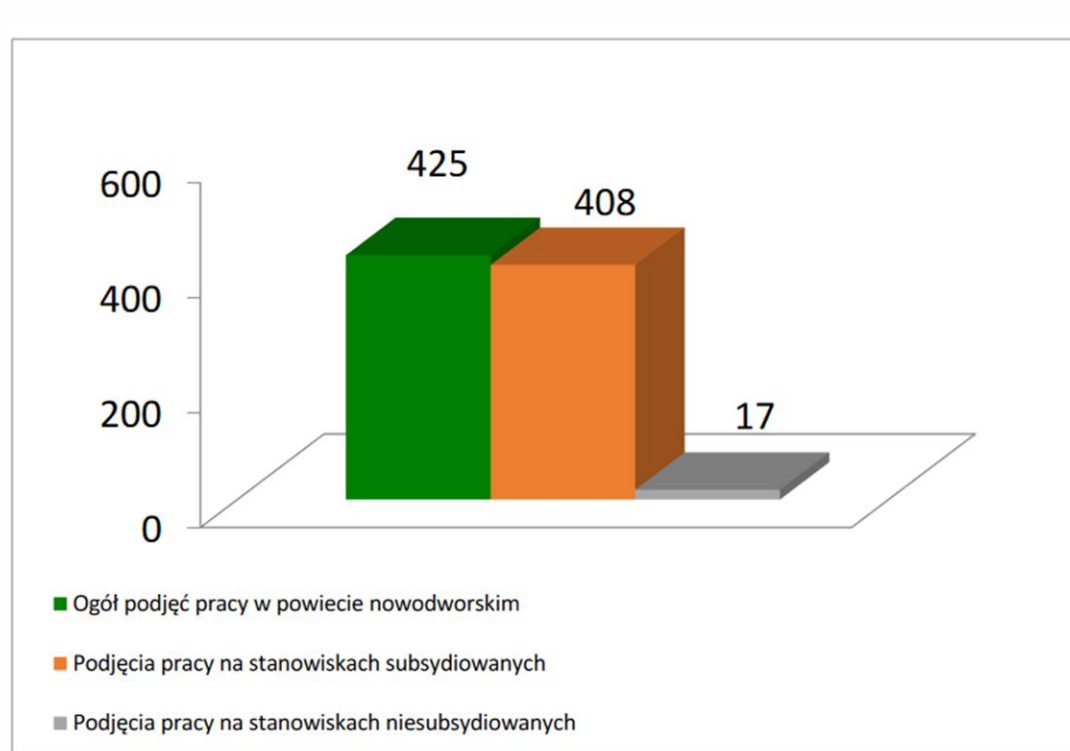
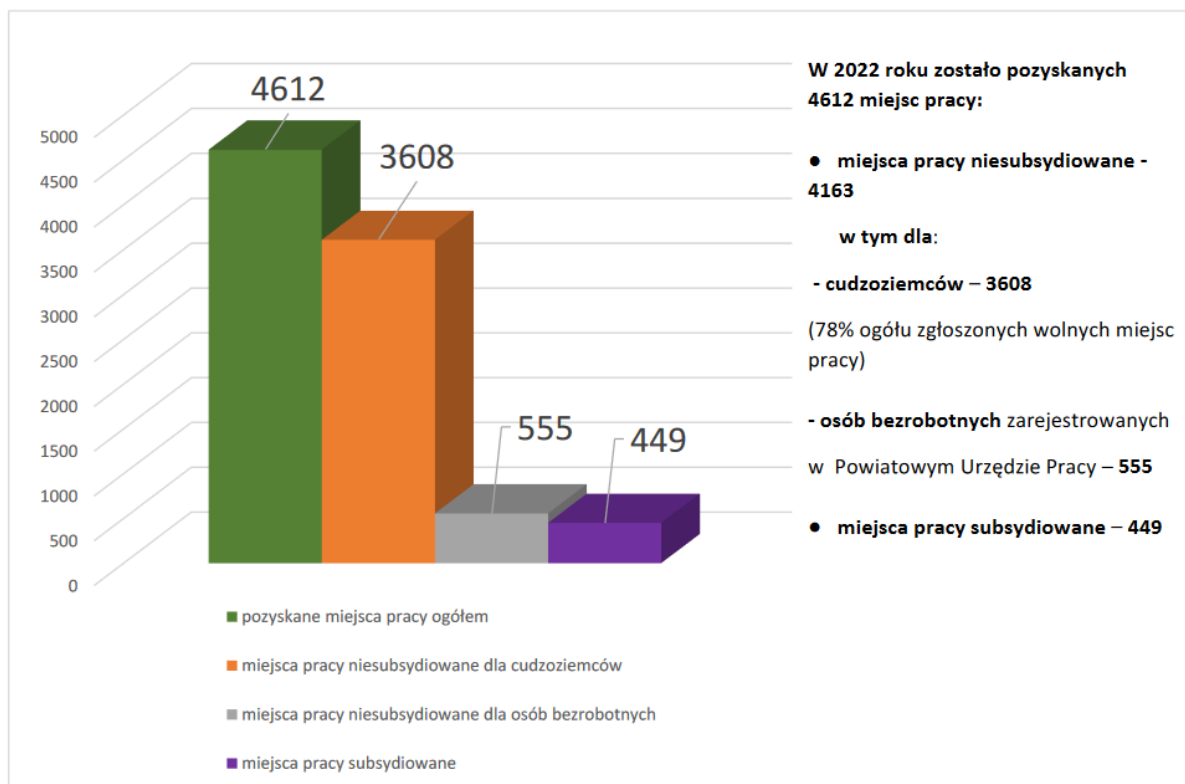
- **długotrwale bezrobotni**
- **osoby bez kwalifikacji zawodowych**
- **osoby powyżej 50 r.ż.**
- **osoby bez doświadczenia zawodowego**
- **młodzi do 30 r.ż.**
- **osoby z niepełnosprawnością**

Są to grupy osób, do których w szczególności powinno być adresowane wsparcie, jak również działania profilaktyczne podejmowane nie tylko przez urzędy pracy ale także przez gminy.

W 2022r. roku odnotowano **wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie powiatu nowodworskiego (w stosunku do roku poprzedniego o 375 firm).** 9737 podmiotów, które aktualnie funkcjonują, to w większości mikro-przedsiębiorcy (9423) następnie przedsiębiorcy mali (251) i średni (51). Liczba dużych firm zatrudniających powyżej 1000 pracowników wynosi 2. Urząd pracy relacjonuje, że współpracuje w ramach otwartego rynku pracy z liczbą 3478 pracodawców oraz że podmiotów chętnych do takiej współpracy w ostatnim czasie przybyło.

W przedstawionym raporcie PUP w Nowym Dworze Mazowieckim, na szczególną uwagę zasługuje fakt, **że pomimo dużej liczby osób bezrobotnych w powiecie i dużej liczby osób o niskich kwalifikacjach zawodowych brakuje chętnych do pracy w charakterze pracowników produkcji i magazynowych oraz pracowników budowlanych i od prac wykończeniowych. W związku z tą sytuacją pracodawcy poszukują i przyjmują na te stanowiska cudzoziemców.** W 2022 roku na 4612 zgłoszonych przez wolnych miejsc pracy 3608 dotyczyło zatrudnienia cudzoziemca. Oferty dla innych osób bezrobotnych stanowiły tylko 22% .

Miejsca pracy pozyskane w 2022 roku

Inne sygnalizowane problemy:

- pracodawcy poszukują kandydatów do pracy według kwalifikacji, a nie kompetencji,
- pracodawcy mają trudności w znalezieniu pracowników na otwartym rynku pracy, a co za tym idzie problemy w znalezieniu odpowiednich kandydatów do pracy wśród osób bezrobotnych,
- z obserwacji pracowników socjalnych GOPS Zakroczym wynika, że część klientów pomocy społecznej nie podejmuje legalnego zatrudnienia z uwagi na zobowiązania komornicze, podejmując wyłącznie prace dorywcze,
- obawa osób bezrobotnych o utratę świadczeń z pomocy społecznej jako czynnik demotywujący do zmiany.

Problemy zgłaszane pracownikom socjalnym przez osoby bezrobotne:

- brak ofert aktywizacji zawodowej ze strony PUP, rzadkie kontakty z urzędem szczególnie osób długotrwale bezrobotnych,
- preferowanie przez pracodawców zatrudnienia cudzoziemców, aktualnie także do prac sezonowych w rolnictwie, lepsze wynagradzanie cudzoziemców za tą samą pracę
- problemy komunikacyjne związane z dojazdami do pracy, w szczególności w porach nocnych dla osób nie posiadających własnego samochodu.

Prognozy Powiatowego Urzędu Pracy dotyczące problemu bezrobocia

- utrzymywanie się lub wzrost poziomu bezrobocia spowodowany sytuacją ekonomiczną w kraju, w tym likwidacją małych przedsiębiorstw,
- dalszy napływ siły pracowniczej z zagranicy na lokalny rynek pracy,
- zwiększenie zapotrzebowania na pracowników magazynowych oraz pracowników produkcji, mechaników maszyn, analityków, pracowników wykonujących proste prace w związku z ich obecnym deficytem oraz obecnością i planowanym rozwojem dużych firm produkcyjnych i magazynowych na terenie powiatu,
- wzrost zapotrzebowania na nauczycieli i pracowników placówek edukacyjnych w związku z rozwojem osiedli (w opinii PUP powiat nowodworski staje się „sypialnią Warszawy”).

Potrzeby w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych:

- potrzeba aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych, zwiększenie ich motywacji do podjęcia zatrudnienia, poszukiwania nowych rozwiązań w tym zakresie,

- potrzeba aktywizacji osób młodych, umożliwienia im wejścia na rynek pracy i zdobycia doświadczenia zawodowego,
- potrzeba organizowania subsydiowanych miejsc pracy dla osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- potrzeba zwiększenia dostępu osób poszukujących pracy do kursów zawodowych i szkoleń oraz poszerzenia oferty PUP w tym zakresie.

PROBLEM BEZROBOCIA - PROGNOZY

duża liczba osób długotrwale bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami zawodowymi	utrzymywanie się problemu
napływ cudzoziemców na lokalny rynek pracy, postrzeganie ich jako bardziej atrakcyjnych pracowników przez lokalnych pracodawców	wzrost problemu
ograniczony dostęp do aktywizacji zawodowej pomimo zarejestrowania w PUP	utrzymywanie się problemu
unikanie zatrudnienia z uwagi na obciążenia komornicze	utrzymywanie się problemu
„młodzi bezrobotni”	utrzymywanie się lub zmniejszanie problemu

I.5. PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zdrowie i sprawność stanowią jedne z największych wartości w życiu człowieka, choć wielu z nas zdaje sobie z tego sprawę dopiero wtedy, gdy ich zabraknie. Ciężka choroba lub inny uszczerbek na zdrowiu należą do obszaru tzw. ryzyka socjalnego. Poza cierpieniem związanym bezpośrednio

z objawami, w wielu przypadkach powodują brak lub ograniczenie możliwości samodzielnego utrzymania i zaspokajania potrzeb. Wpływają także bardzo istotnie na kontakty społeczne chorej osoby, wycofanie się z życia zawodowego, towarzyskiego, społecznego. Zmieniają także funkcjonowanie rodziny, której życie zaczyna naturalnie koncentrować się wokół osoby chorej, co także ma swoje negatywne skutki.

Można zaryzykować stwierdzenie, że nie ma dwóch takich samych niepełnosprawności, tak jak nie ma dwóch identycznych osób. Nawet jeśli milion cierpi na tę samą chorobę, to sposób przyjęcia jej, przeżywania, reakcja na leczenie, motywacja do walki, poziom oparcia w rodzinie czy szerszego oparcia społecznego, zasoby, dostęp do specjalistów i dziesiątki okoliczności różnią się. Decydują też o integracji vs wykluczeniu osoby z niepełnosprawnością i rodziny z niepełnosprawnością, bo w ujęciu systemowym problem dotyczy całej rodziny.

Rzetelne ustalenie liczby osób z problemem niepełnosprawności zamieszkujących danych obszar terytorialny stanowi olbrzymie wyzwanie. Trudno je policzyć biorąc pod uwagę orzecznictwo, ponieważ funkcjonujące dwa systemy orzecznicze pozwalają na nakładanie się wydanych orzeczeń. Trzeba też pamiętać, że osoby posiadające formalnie orzeczenie o niepełnosprawności stanowią tylko część tej trudnej do oszacowania grupy. Z wspomnianych wcześniej powodów możemy przyjąć różne kryteria zaliczenia do osób z niepełnosprawnością – diagnozy medyczne, diagnozy funkcjonalne, kryteria społeczne, czy też subiektywne odczucie utraty zdrowia i ograniczenia sprawności to tylko niektóre z nich.

Pewnej wiedzy o liczebnym wymiarze niepełnosprawności w gminie Zakroczym dostarcza nam GUS w postaci danych z ostatniego narodowego spisu powszechnego wykonanego w 2021 roku.

LICZBA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W GMINIE ZAKROCZYM WG. DANYCH Z NARODOWEGO SPISU POWSZECHNEGO W 2021 R.

		kobiety	mężczyźni	ogółem
1	osoby z orzeczoną niepełnosprawnością	250	302	552
2	osoby niepełnosprawne tylko biologicznie	235	168	403
3	osoby z niepełnosprawnością razem	485	470	955

Źródło: GUS, stat.gov.pl, opracowanie własne GOPS

Z powyższej tabeli wynika, że liczba osób z niepełnosprawnością w gminie Zakroczym w 2021 roku wynosiła 955 osób, z czego nieznaczną większość stanowiły kobiety (485). W grupie respondentów spisu znalazły się 552 osoby posiadające potwierdzenie swojej niepełnosprawności w formie orzeczenia (250 kobiet i 302 mężczyzn) oraz osoby które zadeklarowały się jako „niepełnosprawne tylko biologicznie” w łącznej liczbie 403 (wśród nich 235 kobiet i 168 mężczyzn).

Źródło: opracowanie własne GOPS

Z uwagi na niepełnosprawność lub długotrwałą/ciężką chorobę z pomocy społecznej **w 2022 roku skorzystały 143 rodziny**. Zauważalny jest spadek liczby osób korzystających w stosunku do lat wcześniejszych.

Zgodnie z danym zawartymi w „**Powiatowym Programie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych 2023-2027**” w 2022 na terenie powiatu nowodworskiego zamieszkiwało:

- **ponad 2500 osób ze stopniem znacznym lub równorzędnym,**
- **4200 osób ze stopniem umiarkowanym bądź równorzędnym,**
- **2400 osób ze stopniem lekkim bądź równorzędnym.**

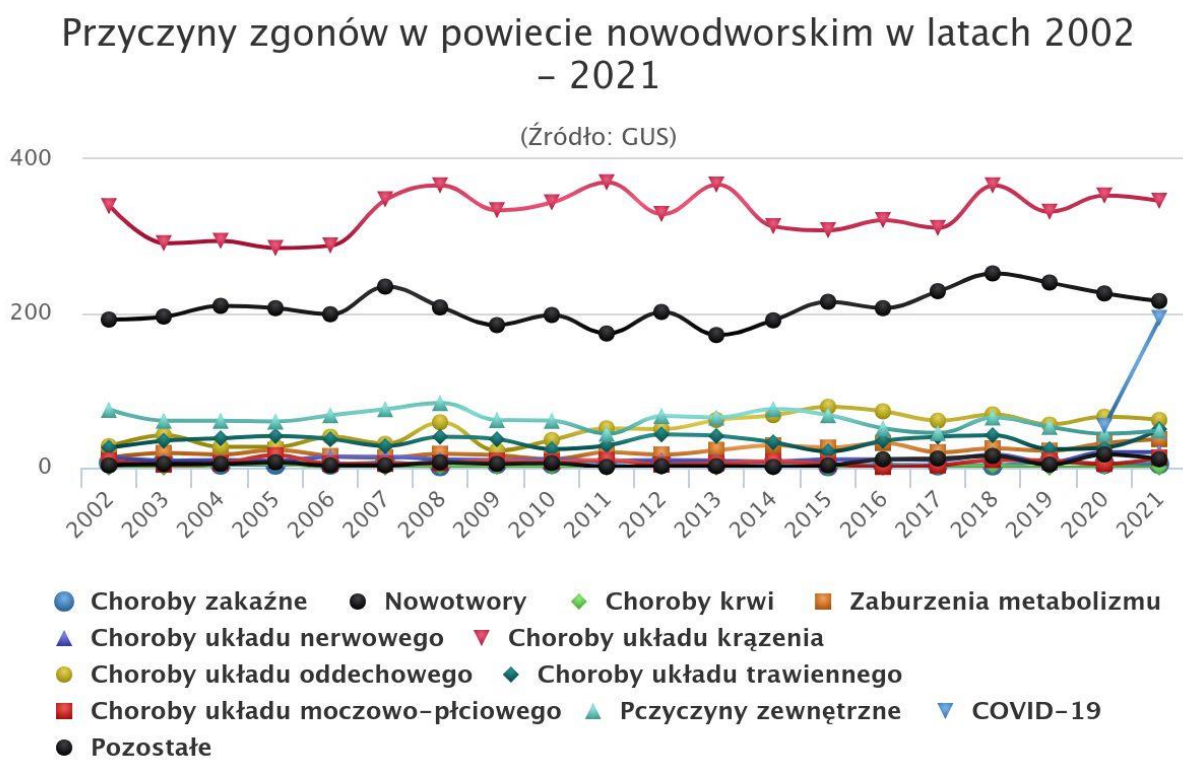
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Zakroczym z powodu niepełnosprawności lub długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2018-2022r.

	Powody przyznania pomocy	Liczba rodzin 2018 r.	Liczba rodzin 2019 r.	Liczba rodzin 2020 r.	Liczba rodzin 2021 r.	Liczba rodzin 2022 r.
1.	Niepełnosprawność	101	91	5	96	90
2.	Długotrwała lub ciężka choroba	117	124	10	63	53
	RAZEM	218	215	15	159	143

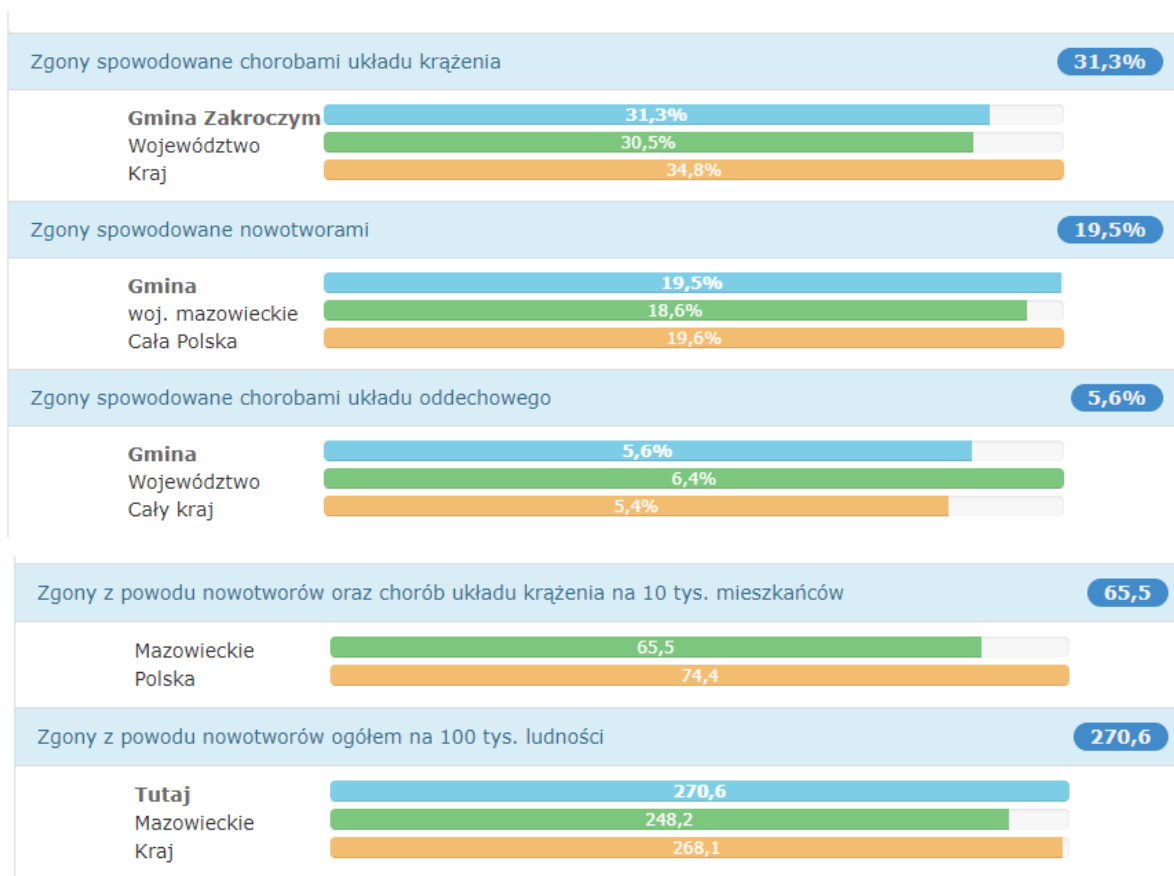
Jak wskazują autorzy Programu - tendencja na podstawie ostatnich lat jest stale rosnąca.

W licznych przypadkach osób powodem trwałego ograniczenia sprawności jest choroba somatyczna. Bardzo niepokojące są statystyki zdrowotne z obszaru powiatu i gminy dotyczące przyczyn zgonów mieszkańców. Pośrednio możemy z nich wyczytać z jakimi poważnymi problemami zdrowotnymi mamy tu najczęściej do czynienia.

Źródło: polskawliczbach.pl za GUS

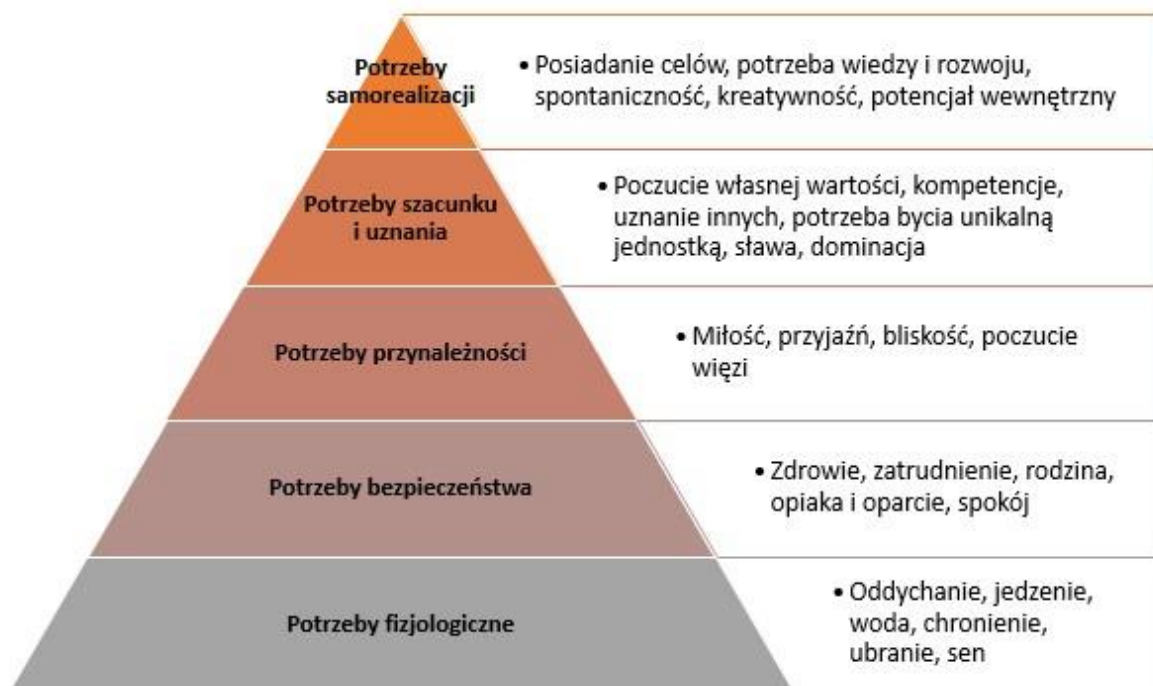
Za zgony mieszkańców powiatu nowodworskiego najczęściej odpowiadają choroby układu krążenia oraz nowotwory. Podobnie jest w samej gminie Zakroczym, gdzie odnotowuje się także zdecydowanie **wyższy w porównaniu do województwa i kraju wskaźnik śmiertelności z przyczyn onkologicznych (19,5%)**. Prawie 1/3 zgonów ma związek z chorobami układu krążenia, przy czym trzykrotnie częściej dotyczy to mężczyzn niż kobiet.

POTRZEBY OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W UJĘCIU INDYWIDUALNYM

Myśląc o indywidualnych potrzebach osób z niepełnosprawnością warto posłużyć się znaną powszechnie piramidą potrzeb wg A. Masłowa. Wyróżnił on kategorie potrzeb, które są wspólne wszystkim ludziom. Należą do nich potrzeby fizjologiczne, bezpieczeństwa, miłości i przynależności, szacunku i uznania oraz samorealizacji. Masłow zwracał szczególną uwagę na konieczność zaspokojenia potrzeb niższego rzędu w celu rozwinięcia potrzeb wyższych.

Warto zauważyć, że w przypadku każdej z wymienionych kategorii potrzeb w przypadku takich osób występują większe problemy z ich zaspokajaniem niż u osób zdrowych, znacznie częściej występują też deprivacje czyli brak zaspokojenia potrzeb

źródło: abk.umed.pl

Kategorie potrzeb	możliwe deprywacje
fizjologiczne	dolegliwości związane z chorobą, ból, problemy ze snem, ograniczenia ruchowe/unieruchomienie i sensoryczne (wzrok, słuch) brak możliwości samoobsługi, w tym samodzielnego spożywania pokarmów, picia, załatwiania potrzeb fizjologicznych, wychodzenia z domu, dostępu do świeżego powietrza, realizacji potrzeb seksualnych itp.
bezpieczeństwa	niepewność jutra związana z postępem choroby/niepełnosprawności, obawa przed śmiercią, brak bezpieczeństwa finansowego i socjalnego, brak dostępu do odpowiedniego leczenia/rehabilitacji, lekarstw, brak zatrudnienia
przynależności i miłości	utrudnienia w nawiązywaniu relacji społecznych, udziału w życiu towarzyskim, nawiązywania bliskich relacji uczuciowych, samotność
szacunku i uznania	Zaniżona samoocena związana z chorobą/niepełnosprawnością, możliwy brak akceptacji ze strony otoczenia, uprzedzenia, obawy
samorealizacji	często utrudniony dostęp do normalnego trybu edukacji i szkoleń, rozwijania zainteresowań,

	realizacji planów i marzeń, aktywność determinowana przez stan zdrowia, przeznaczanie środków na bardziej podstawowe potrzeby kosztem samorozwoju, życie skoncentrowane na „przetrwaniu”, problemy psychologiczne
--	---

źródło: opracowanie własne GOPS

Zgodnie z rządową „Strategią na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030” priorytety w zakresie wsparcia tej grupy osób powinny koncentrować się wokół:

- niezależnego życia
- dostępności
- pracy
- warunków życia i ochrony socjalnej
- zdrowia
- budowania świadomości
- koordynacji

WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W GMINIE ZAKROCZYM I POWIECIE NOWODWORSKIM

Usługi opiekuńcze

Liczba osób z niepełnosprawnością objętych na terenie gminy usługami opiekuńczymi od 2017 roku utrzymuje się na podobnym poziomie, nie przekraczając 10 osób. **Aktualnie pomoc w codziennym funkcjonowaniu i zaspokajaniu podstawowych potrzeb uzyskuje 9 osób.**

Na chwilę obecną na terenie gminy nie realizuje się specjalistycznych usług opiekuńczych, ale w najbliższej przyszłości może się to zmienić z uwagi na rosnącą liczbę osób z zaburzeniami psychicznymi, z którymi mają kontakt pracownicy GOPS.

Rok	Liczba osób
2017	10
2018	7
2019	7
2020	9
2021	8
2022	9

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”

Na terenie gminy Zakroczym od 2021 roku realizowany jest rządowy program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”. W jego ramach osoby posiadające uprawnienia wynikające z posiadanego orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności – zarówno dorośli jak i dzieci, objęte są usługami asystentów.

Rok	2021	2022	2023	2024 (prognoza)
Liczba osób objętych programem AON	2	3	3	4

Zakres usług asystentów w przypadku każdej osoby jest dopasowany do indywidualnych potrzeb. Najczęściej jest to pomoc w dojazdach na rehabilitację, załatwianiu spraw, umożliwienie udziału w życiu społecznym i kulturalnym, aktywny wypoczynek. Ze wsparcia aktualnie korzystają 3 osoby. Pod warunkiem przyznania środków na realizację programu planowana jest jego kontynuacja oraz zwiększenie liczby uczestników.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowym Dworze Mazowieckim

Na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Caritas Polska w ramach zlecenia zadania publicznego. **Placówka obejmuje swoim wsparciem 43 osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny/opiekunów z terenu powiatu nowodworskiego, w tym 5 rodzin z gminy Zakroczym.** Uczestnicy ŚDS mają zapewniony bezpłatny dowóz do placówki, różnego rodzaju zajęcia

usprawniające, opiekę psychologiczną, codziennie ciepły posiłek. Prowadzący placówkę Caritas w razie potrzeby zapewnia uczestnikom także dodatkową pomoc żywnościową. Organizowane są również wycieczki, pikniki rodzinne, spotkania świąteczne.

Ta forma dziennego wsparcia cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców powiatu, liczba osób chętnych przekracza obecnie liczbę dostępnych miejsc – trwają starania o rozbudowę placówki. Zgłoszone przez ŚDS problemy i potrzeby koncentrują się wokół opieki psychiatrycznej, której uczestnicy w licznych przypadkach wymagają, a do której mają utrudniony dostęp.

Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy	ogółem
Liczba uczestników z powiatu nowodworskiego	43 osoby
Liczba uczestników z gminy Zakroczym	5 osób

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ŚDS w Nowym Dworze Mazowieckim

Na podstawie wywiadu z przedstawicielami instytucji i służb pomagających osobom z niepełnosprawnościami określono następujące potrzeby:

- stworzenie **systemu zbierania danych** o osobach z niepełnosprawnością
- **zwiększenie środków finansowych na realizację wsparcia** w szczególności w zakresie zapewnienia środowiskowych form usług społecznych
- potrzeba zapewnienia **dostępu do pomocy psychiatrycznej**
- potrzeba **wsparcia materialnego osób chorych i ich rodzin**
- potrzeba **specjalistycznego wsparcia opiekunów dzieci i osób dorosłych z niepełnosprawnością** (pomoc psychologiczna i psychoterapeutyczna), grupy wsparcia oraz zwiększenie możliwości zapewnienia opiekunom opieki wytchnieniowej

Opieka wytchnieniowa dla rodziców/opiekunów

Z pomocą Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowym Dworze Mazowieckim powiat nowodworski organizuje także opiekę wytchnieniową dla opiekunów. W 2023 roku **w okresie wakacyjnym zorganizowano wyjazd dla grupy osób z niepełnosprawnościami bez udziału rodziców /opiekunów. Podczas gdy uczestnicy korzystali z różnych atrakcji pod okiem wykwalifikowanej i znanej sobie kadry, ich rodzice/opiekunowie mogli odpocząć**

i zregenerować siły. Wsparciem objęte zostały 3 rodziny z gminy Zakroczym. Taka forma opieki wychnieniowej spotkała się z bardzo dobrym odbiorem w związku z czym planowane są kolejne wyjazdy.

W związku z zauważaną przez pracowników ŚDŚ dużą potrzebą wsparcia rodziców/opiekunów osób z niepełnosprawnościami trwają starania o utworzenie dla nich grupy wsparcia na terenie powiatu.

Usługa „door to door”

Na terenie powiatu nowodworskiego świadczona jest usługa „door to door” ułatwiająca komunikację i załatwianie spraw osobom z niepełnosprawnościami, w szczególności poruszającym się na wózkach. Organizatorem i koordynatorem wsparcia jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Domy Pomocy Społecznej

Osoby wymagające całodobowej opieki, które nie posiadają rodziny, lub którym nie jest ona w stanie zapewnić pomocy, na własny wniosek lub decyzją sądu są umieszczane w domach pomocy społecznej. W związku z bardzo wysokimi kosztami pobytu praktycznie żaden z podopiecznych nie jest w stanie pokryć koszty utrzymania w DPS z własnych środków. Aktualnie gmina dofinansowuje pobyt 9 osób w DPS.

ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE

W 2022 roku GOPS wypłacił 2070 świadczeń opiekuńczych, do których należą: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy. Najczęściej wypłacanym świadczeniem jest zasiłek pielęgnacyjny. Najwięcej osób korzystających z niego to osoby powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności lub stopniu umiarkowanym u których niepełnosprawność powstała przed 16 rokiem życia (łącznie 1395 świadczeń) Liczną grupą są też dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością 279 świadczeń w 2022 roku.

Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń				
	2018	2019	2020	2021	2022
Zasilek pielęgnacyjny - ogółem	1 900	1 952	1 934	1 770	1 743
Zasilek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	358	322	285	267	279
Zasilek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	878	983	947	874	869
Zasilek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	74	86	93	82	69
Zasilek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	590	561	609	547	526
Świadczenie pielęgnacyjne	267	284	249	246	244
Specjalny zasiłek opiekuńczy	37	36	51	52	83
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	2 204	2 272	2 234	2 068	2 070

źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2022r. – Zakroczym

DZIECI I MŁODZIEŻ Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ, ZABURZENIAMI W ROZWOJU I SPECJALNYMI POTRZEBAMI

Dzieci i młodzież stanowią grupę osób z niepełnosprawnością wymagającą szczególnej troski i wsparcia. **Coraz częściej spotykamy się także z zaburzeniami rozwoju dzieci, które mogą skutkować niepełnosprawnością lub problemami w późniejszym życiu. Z danych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Dworze Mazowieckim wynika, że liczba takich dzieci znacząco rośnie.** Tylko w roku szkolnym 2022/2023 wydano 320 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego (o 86 więcej niż dwa lata wcześniej), dwukrotnie wzrosła liczba orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego. Rośnie także liczba dzieci potrzebujących wczesnego wspomaganie rozwoju oraz dostosowania wymagań edukacyjnych. Za wszystkimi opiniami i orzeczeniami kryją się także zalecenia do objęcia dzieci specjalistyczną pomocą, które to zadanie stoi przede wszystkim przed placówkami edukacyjnymi.

Orzeczenia wydane przez Zespół Orzekający Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Dworze Mazowieckim.

	Rodzaj orzeczenia	Rok szkolny 2020/2021	Rok szkolny 2021/2022	Rok szkolny 2022/2023
1	o potrzebie kształcenia specjalnego	234	271	320
2	o potrzebie nauczania indywidualnego	32	62	63
3	o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	4	2	1
4	o potrzebie indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego	1	1	1
5	orzeczenia uchylające	3	1	0
6	orzeczenie odmowne	0	0	0
7	orzeczenia o braku potrzeby	0	0	2
	łącznie wydanych orzeczeń	274	337	387

źródło: Dane Poradni- Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Dworze Mazowieckim, opracowanie własne GOPS

Opinie wydane przez Zespół Orzekający Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Dworze Mazowieckim.

	Opinie w sprawie	Rok szkolny 2020/2021	Rok szkolny 2021/2022	Rok szkolny 2022/2023	łącznie
1	Wczesnego Wspomaganie Rozwoju (WWR)	55	90	88	233
2	Dostosowania wymagań edukacyjnych	263	307	315	885
3	Objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie przedszkola	99	91	101	291
4	Objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły	314	370	368	1052
5	Odroczenie obowiązku szkolnego	44	48	45	nie sumuje się
6	Objęcia ucznia nauką w klasie terapeutycznej	4	2	3	9

7	O specyficznych trudnościach w uczeniu się	74	96	95	265
8	Zindywidualizowanej ścieżki kształcenia	16	15	20	51
9	Udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki	3	2	2	7
10	Informacje o wynikach diagnoz	84	126	136	346

Źródło: Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Dworze Maz., opracowanie własne GOPS

Liczba dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uczęszczających do gminnych szkół, 2023 rok		
1.	Liczba dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uczęszczająca do gminnych szkół	21
2.	Liczba dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uczęszczająca do przedszkoli na terenie gminy	16
3.	Liczba dzieci posiadających opinie z PPP	84
4.	Liczba dzieci posiadających opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju	18
5.	Liczba dzieci objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną	143
6.	Liczba dzieci objętych rewalidacją	12

Zgłoszone przez szkoły potrzeby i problemy:

- poszukiwanie specjalistów do pracy (psycholog, surdopedagog, neurologopeda, specjalista TUS)
- brak chętnych specjalistów do pracy w szkołach wynika z większej atrakcyjności stawek godzinowych w prywatnych placówkach

PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI - PROGNOZY

Rosnąca liczba dzieci z niepełnosprawnością i zaburzeniami w rozwoju	wzrost problemu
Problemy z dostępem do wsparcia specjalistycznego, szczególnie wczesnej interwencji oraz leczenia psychiatrycznego	utrzymywanie się problemu
Duża zachorowalność i śmiertelność spowodowana nowotworami i chorobami układu krążenia	wzrost problemu
Trudna sytuacja materialna osób z niepełnosprawnością i ich rodzin	utrzymywanie się problemu
Trudna sytuacja rodziców/opiekunów osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji	utrzymywanie się problemu

I.6. PROBLEMY OSÓB STARSZYCH

Problemy i potrzeby osób starszych nabierają coraz większego znaczenia we współczesnej polityce społecznej. Według aktualnych danych GUS w województwie mazowieckim - podobnie jak w całym kraju - zachodzą niekorzystne zmiany demograficzne. **Prognozuje się, że liczba osób w wieku poprodukcyjnym z roku na rok będzie rosła. W 2030 roku, a więc w ostatnim roku realizacji Strategii, dla 67% gmin w Polsce i 61% na Mazowszu odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 r.ż.) będzie na poziomie ponad 20%. W całej Polsce będzie to ponad 2/3 gmin.**

Skuteczna odpowiedź na problem starzenia się społeczeństwa stanowi dziś jedno z największych wyzwań, jakie stoją przed systemem zabezpieczenia społecznego, oraz przed samorządami.

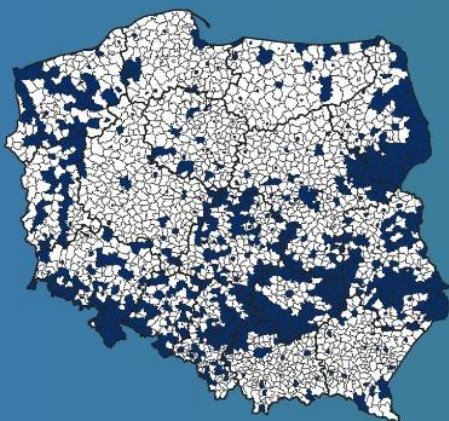
PROGNOZA LUDNOŚCI GMIN W POLSCE 2023-2030 NA PODSTAWIE DANYCH GUS

W 2030 roku gminy z udziałem osób starszych przekraczającym 20% będą stanowiły prawie dwie trzecie wszystkich gmin w Polsce (67% gmin w Polsce i 61% gmin na Mazowszu). Najmłodsze demograficznie obszary znajdować się będą na Pomorzu i w Małopolsce, gdzie gmin z wysokim odsetkiem osób w wieku 65 lat i więcej będzie stosunkowo niewiele.

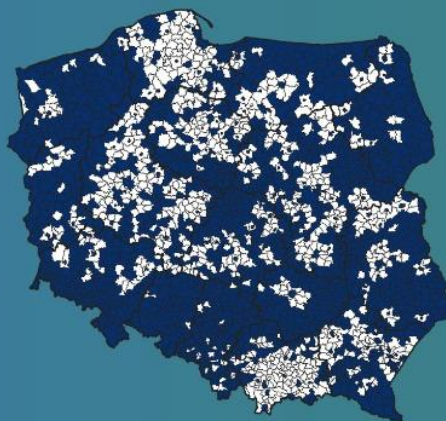
.....●.....

Mapa 1. Gminy, w których odsetek ludności w wieku 65 lat i więcej przekracza 20% (2023 r.)

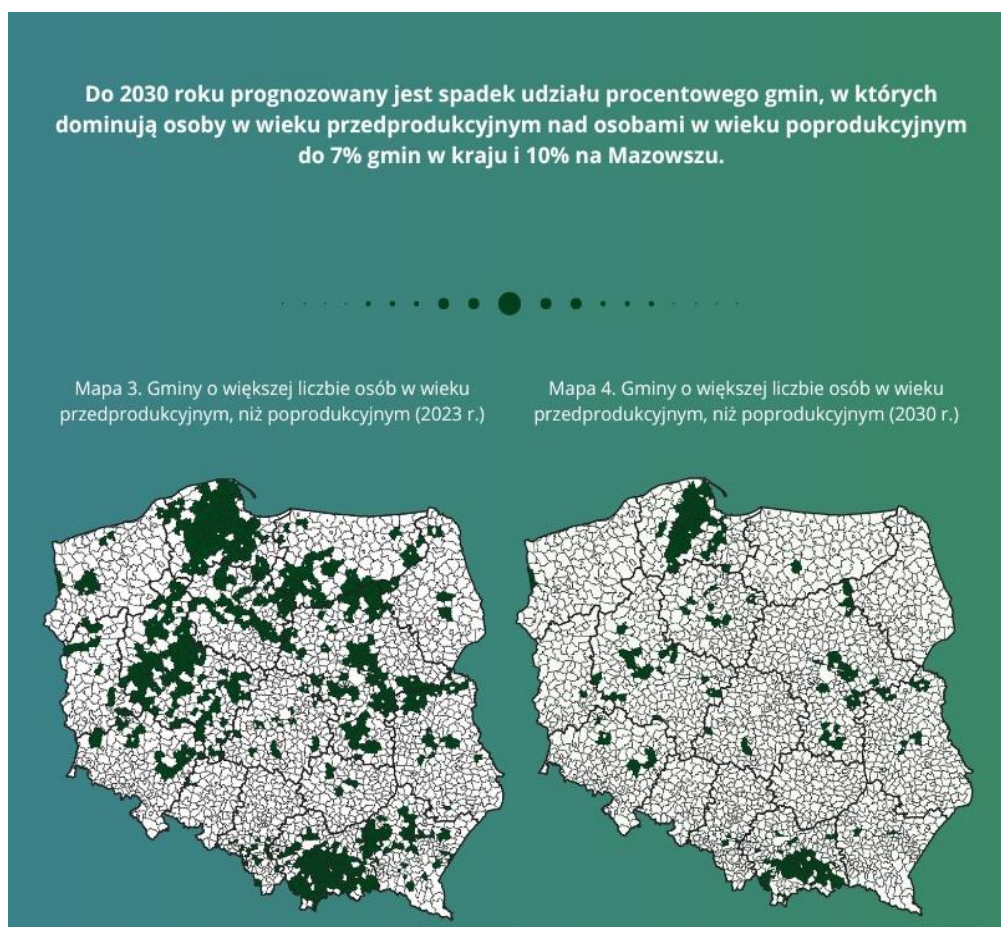
Mapa 2. Gminy, w których odsetek ludności w wieku 65 lat i więcej przekracza 20% (2030 r.)

0 50 100 km

0 50 100 km

źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie, 2024r.

Często utożsamia się problemy osób starszych z problemami osób z niepełnosprawnością, zapewne z uwagi na fakt, że wraz z wiekiem wzrasta ryzyko chorób, a nasilające się problemy zdrowotne mogą do niej prowadzić. Dotyczy to wielu osób starszych. Należy jednak pamiętać, że starzenie się, które jest procesem naturalnym i fizjologicznym, nie jest równoznaczne z niepełnosprawnością, która jest zjawiskiem patologicznym. Osoby starsze mogą być osobami zdrowymi i aktywnymi. Dlatego tak ważnym aspektem jest profilaktyka mająca na celu jak najdłuższe utrzymanie sprawności fizycznej i aktywności społecznej seniorów.

Według danych Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu na dzień 31.12.2022 roku **gminę Zakroczym zamieszkuje 1207 osób w tzw. wieku poprodukcyjnym, w tym 792 kobiety będące powyżej 60 – go roku życia oraz 415 mężczyzn będących powyżej 65 – go roku życia. Widoczna jest znaczna różnica w liczebności obydwu grup, z blisko dwukrotną przewagą kobiet.**

Rozpoznaniu problemów i potrzeb tej grupy w Gminie Zakroczym posłużyła **diagnoza przeprowadzona w 2023 roku w formie badania ankietowego. Wzięło w nim udział 50 osób będących powyżej 60 roku życia, zamieszkujących na terenie naszej gminy.** Raport z badania dostarcza nam cennych informacji na temat sytuacji życiowej, samopoczucia i potrzeb najstarszych mieszkańców Zakroczymia.

Uczestnicy diagnozy problemów i potrzeb seniorów w gminie Zakroczym, 2023r.

wiek	kobiety	mężczyźni	razem
60-70 lat	16	8	24
71-80 lat	13	5	18
powyżej 80 r.ż.	6	2	8
razem	35	15	50

źródło: opracowanie własne GOPS

Wśród uczestników diagnozy znalazło się 30 osób należących do lokalnych klubów seniora (w tym 25 kobiet i 5 mężczyzn) oraz 20 osób (w tym 10 kobiet i 10 mężczyzn) które nie należą do żadnej organizacji dla osób starszych.

I.6.1. Ocena poziomu zadowolenia z życia

Pytanie: Jaki jest Pani/Pana poziom zadowolenia z życia? Proszę zakreślić wybraną wartość. 0 oznacza całkowity brak zadowolenia a 10 poziom najwyższy.

Poziom zadowolenia z życia	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Liczba osób ogółem	1	1	1	1	4	7	3	10	4	3	15
w tym kobiety	1	1	1	1	2	5	1	6	4	1	12
w tym mężczyźni	0	0	0	0	2	2	2	4	0	2	3

źródło: opracowanie własne GOPS.

Respondenci poproszeni o ocenę poziomu zadowolenia z własnego życia bardzo różnili się w odpowiedziach. Najwyższe dwie oceny wybrało tylko 18 osób (36%) i zdecydowanie częściej były to kobiety (13). Poza 5-cioma mężczyznami, którzy określili swoją życiową satysfakcję bardzo wysoko, pozostała część wybierała poziomy średnie pomiędzy 4 a 7. Warto zauważyć, że żaden z badanych mężczyzn nie wybrał ocen najniższych, w przeciwieństwie do kobiet, wśród których niestety zdarzyły się takie odpowiedzi, łącznie z całkowitym brakiem zadowolenia. 18 kobiet oceniło swoją satysfakcję jako średnią, pomiędzy tj. 4 a 8. **Na podstawie powyższych możemy wnioskować, że wśród badanych seniorów ponad połowa (28) odczuwa średni poziom zadowolenia z życia, tylko około 1/3 odczuwa wysoki poziom zadowolenia, zaś 8% (wyłącznie kobiety) nie czerpie z niego satysfakcji.**

Pytanie: Jakie uczucia najczęściej Pani/Panu towarzyszą w ciągu dnia? Proszę zaznaczyć 2 najczęstsze.			
uczucia	Kobiety N=35	Mężczyźni N=15	Razem N=50
radość	8	4	12
zadowolenie	14	4	18
przyjemność	0	0	0
satysfakcja	5	1	6
spokój	9	0	9
żal	3	0	3
smutek	5	0	5
niepewność	6	3	9
zmartwienie	4	0	4
tęsknota	4	1	5
zwątpienie	0	1	1
samotność	5	7	12
lęk	3	1	4
złość	3	1	4

źródło: opracowanie własne GOPS.

Zapytani o towarzyszące im zwykle w ciągu dnia uczucia seniorzy **często relacjonowali radość i zadowolenie (60%) oraz spokój. Wśród częstych odpowiedzi znalazły się jednak także samotność (24%), którą częściej odczuwają mężczyźni, oraz niepewność którą lepiej znają kobiety.** Wśród kobiet częściej niż u mężczyzn pojawiają się też smutek, zmartwienie, tęsknota, żal, lęk i złość. Co ciekawe - częściej także odczuwają satysfakcję.

Poczucie samotności było najczęściej zaznaczane przez:

- **mężczyzn**, w szczególności tych którzy nie należą do żadnej organizacji dla seniorów
- **kobiety w wieku powyżej 80 roku życia**, które nie należą do żadnej organizacji dla seniorów

I.6.2. Problemy i potrzeby osób starszych w gminie Zakroczym

Według ponad połowy respondentów **najważniejszym problemem osób starszych w gminie Zakroczym jest ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, a ponad 1/3 zgłasza ograniczony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej.** Warto zauważyć, że w zdecydowanej większości **problem ten zgłaszają kobiety.** Widocznym problemem seniorów jest też **brak pieniędzy na zaspokojenie potrzeb związanych z życiem kulturalnym i towarzyskim** (kino, teatr, kawiarnia itp.), który zauważa 38 % respondentów.

Pytanie: Jakie są wg Pani-Pana najważniejsze problemy dotyczące osoby starsze w gminie Zakroczym? Proszę zaznaczyć 3 najważniejsze.

problem	kobiety	mężczyźni	ogółem	% respondentów
---------	---------	-----------	--------	-------------------

samotność/ brak rodziny	7	5	12	24%
brak wsparcia rodziny w codziennym życiu	4	4	8	16%
problem z zagospodarowaniem dużej ilości czasu wolnego	6	2	8	16%
problem z samodzielnym prowadzeniem domu	3	5	8	16%
brak pieniędzy na zaspokojenie podstawowych potrzeb tj. żywność, leki	11	3	14	28%
brak pieniędzy na zaspokojenie potrzeb związanych z życiem kulturalnym i towarzyskim (kino, teatr, kawiarnia itp.)	16	3	19	38%
ograniczenie kontaktów towarzyskich	7	3	10	20%
nadużywanie alkoholu	0	1	1	2%
niepełnosprawność/ choroby/ poważne problemy zdrowotne	6	3	9	18%
ograniczony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej (lekarze rodzinni)	15	3	18	36%
ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów	23	5	28	56%

źródło: opracowanie własne GOPS.

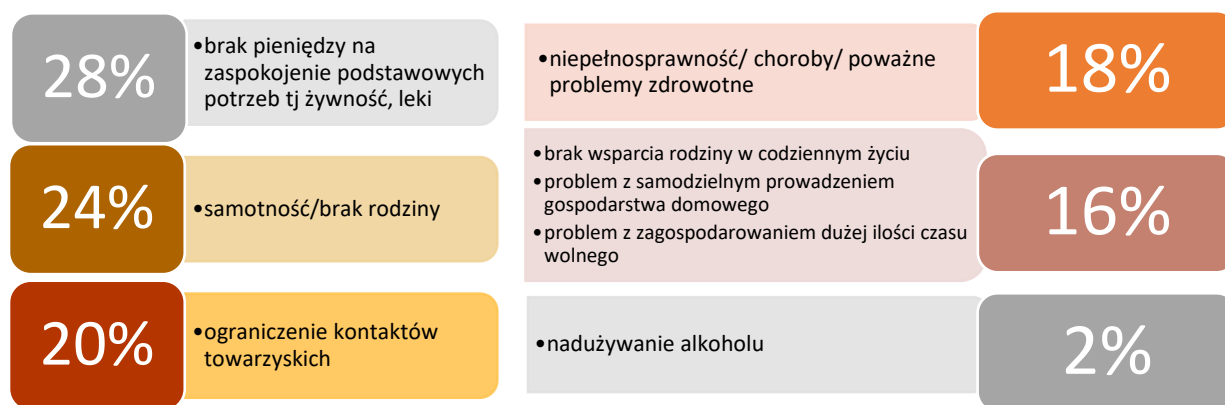
56%

•ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów

38%

•brak pieniędzy na zaspokojenie potrzeb związanych z życiem kulturalnym i towarzyskim (kino, teatr, kawiarnia itp.)

Blisko **1/3** badanych zaznaczyła też **brak pieniędzy na zaspokojenie podstawowych potrzeb tj. żywność, leki**, a blisko **1/4** **samotność i brak rodziny**. Najrzadziej wskazywanym problemem było nadużywanie alkoholu, które zauważyło 2 % badanych.

W przeprowadzonej ankiecie poproszono także badanych o **wskazanie działań, które według nich są najbardziej potrzebne seniorom w gminie Zakroczym**. W odpowiedziach najmocniej zarysowują się potrzeby związane z obszarem zdrowia. **Za najbardziej potrzebne uznano poprawę dostępu do rehabilitacji oraz do lekarza, które sugeruje ponad połowa badanych**. Widoczne jest także zapotrzebowanie na równego rodzaju usługi społeczne związane z codzienną aktywnością oraz spędzaniem wolnego czasu. Blisko połowa badanych wskazała na **dzienny dom seniora lub świetlicę dla seniorów**, 20 osób zaznaczyło **usługi przewozowe oraz zwiększenie oferty bezpłatnych zajęć kulturalnych i towarzyskich**.

Znaczna część sygnalizuje też potrzebę **wsparcia finansowego** w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb oraz świadczenia **usług opiekuńczych dla seniorów pozostających w domach, jak również edukacji i wsparcia dla rodzin opiekujących się osobą niesamodzielną w domu**. Mniejszym zainteresowaniem cieszy się natomiast wsparcie psychologiczne. **Najmniej potrzeb zasygnalizowano w obszarze edukacji i dostępu do Internetu**.

Proszę zaznaczyć 5 działań które wg Pani/Pana są najbardziej potrzebne seniorom.					
		K	M	Razem	%
1.	wsparcie finansowe w zaspokajaniu podstawowych potrzeb (np. żywność, leki)	11	3	14	28%
2.	edukacje rodzin na temat problemów i potrzeb osób starszych	3	0	3	6%
3.	więcej bezpłatnych zajęć kulturalnych i towarzyskich dla seniorów	18	2	20	40%
4.	usługi opiekuńcze (opieka nad seniorami w domach)	5	6	11	22%
5.	poprawa dostępu do lekarza	20	7	27	54%
6.	poprawa dostępu do rehabilitacji	22	6	28	56%
7.	przestrzeń gminna przyjazna seniorom (ławeczki, windy itp.)	4	0	4	8%
8.	usługi przewozowe dla seniorów	13	7	20	40%
9.	Internet/edukacja	3	0	3	6%
10.	Uniwersytet III wieku	5	0	5	10%
11.	dzienny dom seniora lub świetlica	16	7	23	46%
12.	bezpłatne wsparcie psychologiczne	3	1	4	8%
13.	dożywianie/pomoc żywnościowa	2	2	4	8%
14.	wsparcie rodzin opiekujących się osobą starszą/niesamodzielną	4	1	5	10%

źródło: opracowanie własne GOPS

Na pytanie w jakich bezpłatnych zajęciach dla seniorów respondenci chcieliby uczestniczyć padły następujące odpowiedzi:

Pytanie: W jakich bezpłatnych zajęciach dla seniorów chciał(a)by Pan/Pani uczestniczyć?	K	M	razem	%
zajęcia sportowe dostosowane do możliwości	13	5	18	36%

<i>zajęcia kulinarne</i>	11	0	11	22%
<i>wspólne spacery, wycieczki na świeżym powietrzu</i>	9	6	15	30%
<i>wspólne wydarzenia rozrywkowe i kulturalne</i>	22	4	26	52%
<i>spotkania z psychologiem, pomoc w rozwiązywaniu problemów</i>	5	0	5	10%
<i>luźne spotkania i rozmowy, wspólne spędzanie czasu</i>	25	7	32	64%
<i>wolontariat, np. na rzecz gminy lub pomaganie innym seniorom</i>	7	3	10	20%

źródło: opracowanie własne GOPS

Największą popularnością wśród badanych cieszą się luźne spotkania i rozmowy, wspólne spędzanie czasu (64%) oraz wydarzenia rozrywkowe i kulturalne na które jest chętna ponad połowa (52%). Duże zainteresowanie, w szczególności wśród kobiet, dotyczy także zajęć sportowych dostosowanych do możliwości (36%), pojawił się także dodatkowy wpis z prośbą o grupowe zajęcia rehabilitacyjne dla seniorów. Panie chętnie wybrałyby się także na zajęcia kulinarne - w całkowitym przeciwieństwie do panów. Najmniej osób (w tym żaden mężczyzna) zadeklarowało chęć udziału w spotkaniach z psychologiem (10%). Chęć zaangażowania się w wolontariat na rzecz gminy lub innych seniorów zadeklarowało 10 osób.

I.6.3. PROBLEMY OSÓB STARSZYCH - PROGNOZY

PROBLEMY	PROGNOZY
starzenie się społeczności gminnej	utrzymywanie się lub pogłębianie problemu

ograniczony dostęp do rehabilitacji i pomocy medycznej	utrzymywanie się lub pogłębianie problemu
trudna sytuacja materialna znacznej liczby seniorów	utrzymywanie się lub pogłębianie problemu
rosnące potrzeby w zakresie usług społecznych na rzecz seniorów	utrzymywanie się problemu
brak aktywności społecznej znacznej części seniorów, ryzyko wykluczenia	utrzymywanie się problemu

I.7. PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE ZAKROCZYM

Wśród problemów społecznych, których rozwiązywaniu poświęcona jest niniejsza Strategia uzależnienia zajmują miejsce szczególne. Zapobieganie im, a także pomoc osobom i rodzinom, które są nimi dotknięte, stanowi olbrzymie wyzwanie, przede wszystkim z uwagi na ich olbrzymią różnorodność oraz skutki, jakie wywołują w życiu osób, rodzin i całych społeczności. Z tego też powodu poświęcono im całe ustawy – o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi a także o przeciwdziałaniu narkomanii. **Poza uzależnieniami od środków psychoaktywnych rozpoznawanych jest obecnie coraz więcej uzależnień behawioralnych.** Do tej grupy są zaliczane zachowania ryzykowne, które wywołują syndrom uzależnienia, ale nie są związane z nadużywaniem substancji. Określa się je jako szkodliwe dla zdrowia psychicznego i fizycznego zachowania kompulsywne, które oparte są na przymusie określonego postępowania, bez względu na świadomość i dotkliwość wywoływanych szkód. Zakres zachowań, które są definiowane, jako te, które mogą prowadzić do uzależnienia ulega ciągłym zmianom i jest zależny od rozwoju zmian społecznych, cywilizacyjnych oraz pojawiania się nowych trendów kulturowych.

UZALEŻNIENIA BEHAVIORALNE:

cyberuzależnienia

patologiczny hazard

uzależnienie od zakupów – zakupoholizm

patologiczne zaburzenia jedzenia

(anoreksja, bulimia, obżarstwo)

uzależnienie od seksu – seksoholizm

cyberseksoholizm

uzależnienie od pracy – pracoholizm

uzależnienie od sieci internetowej

uzależnienie od telewizji

uzależnienie od telefonu komórkowego

wizualizacje – uzależnienie od zmiany wyglądu, modyfikacji swojego ciała, poprzez operacje plastyczne, upiększanie tatuażami, naciąganie skóry, nakładanie się, nakładanie – kolczykowanie uszu, nosa, języka, rozszczepianie języka, opilowywanie zębów, wszczepianie metalowych kółek, kolczyków, implantów podskórnych.
bigoreksja – uzależnienie związane z poprawianiem swojej sylwetki

tanoreksja – uzależnienie od opalania się

ekshibicjonizm internetowy

skrajne zachowania ryzykowne np. sporty ekstremalne

uzależnienie od informacji, np. w formie patologicznej obecności na portalach społecznościowych czy ekshibicjonistycznym prezentowaniem swojej osoby, również w mediach.

I.7.1 Diagnoza problemu uzależnień wśród uczniów

Przeprowadzona w 2022 roku diagnoza problemów społecznych wśród uczniów gminnych szkół wskazuje na wyraźne ryzyko związane z problemem uzależnień, w szczególności z występowaniem uzależnień behawioralnych dotyczących używania tzw. nowych technologii. **Aktywność związaną z dziennym korzystaniem z urządzeń elektronicznych w bezpiecznym wymiarze do 1 godziny deklaruje tylko 10% respondentów.** 31% korzysta do 3 godzin. 59% badanych spędza przy urządzeniach od 3 do 7 godzin. **Rekordziści są aktywni powyżej 7 godzin dziennie i stanowią aż 21%.**

Pytanie: Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych? N=130

Odpowiedź	%	Liczba odp.
do 1 godziny	10%	13
powyżej 1 godziny do 3 godzin	31%	40
powyżej 3 godzin do 5 godzin	25%	33
powyżej 5 godzin do 7 godzin	12%	16
powyżej 7 godzin	21%	27
nie korzystam z urządzeń elektronicznych codziennie	1%	1

Badanie uwidocznilo też poważny problem związany z dostępem dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych tj. alkohol, papierosy, narkotyki i dopalacze:

- ❖ **alkohol jest łatwy do zdobycia dla 44%** ankietowanych, a trudny dla 16%,
- ❖ **narkotyki są łatwe do zdobycia dla 12%** ankietowanych, a trudne dla 23%,
- ❖ **dopalacze są łatwe do zdobycia dla 11%** ankietowanych, a trudne dla 22%,
- ❖ **papierosy są łatwe do zdobycia dla 42%** ankietowanych, a trudne dla 20%,
- ❖ **e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 34%** ankietowanych, a trudne dla 20%.

Zidentyfikowano także obecność negatywnych wzorców w bliższym i dalszym otoczeniu społecznym dzieci i młodzieży. Blisko **połowa badanych uczniów ma w swoim środowisku kontakt z osobami, które nadużywają alkoholu. 12% deklaruje że ma taką osobę w rodzinie (jest więc zagrożona problemem współuzależnienia)** a 5 % w sąsiedztwie. Ponad 1/3 badanych dostrzega obecność osób nadużywających alkoholu na terenie gminy.

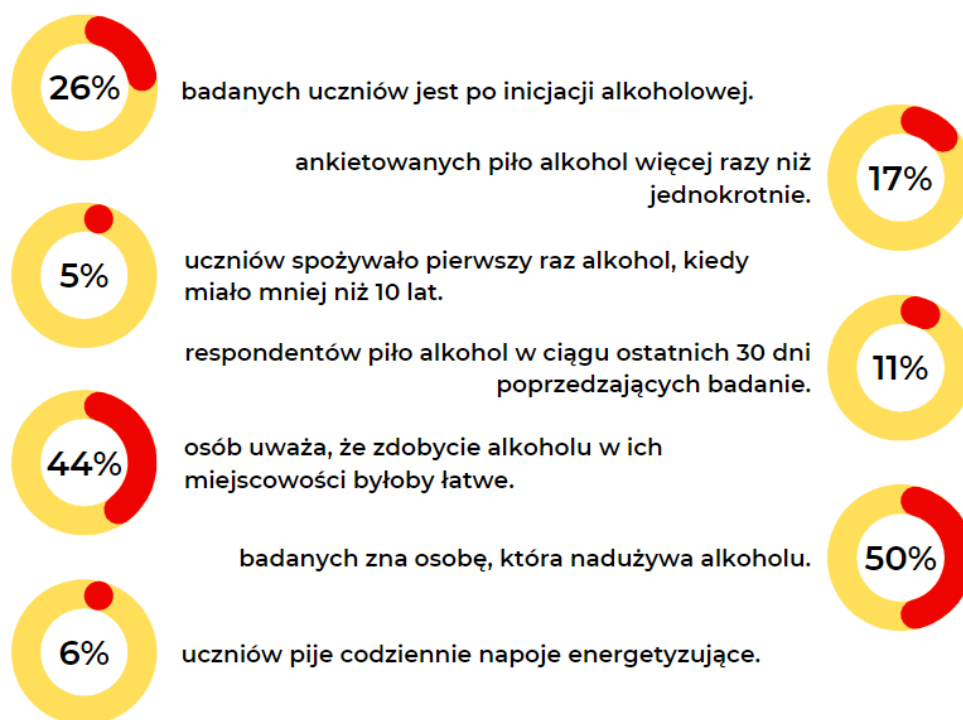
Pytanie: Czy znasz osobę, która nadużywa alkoholu? N=133

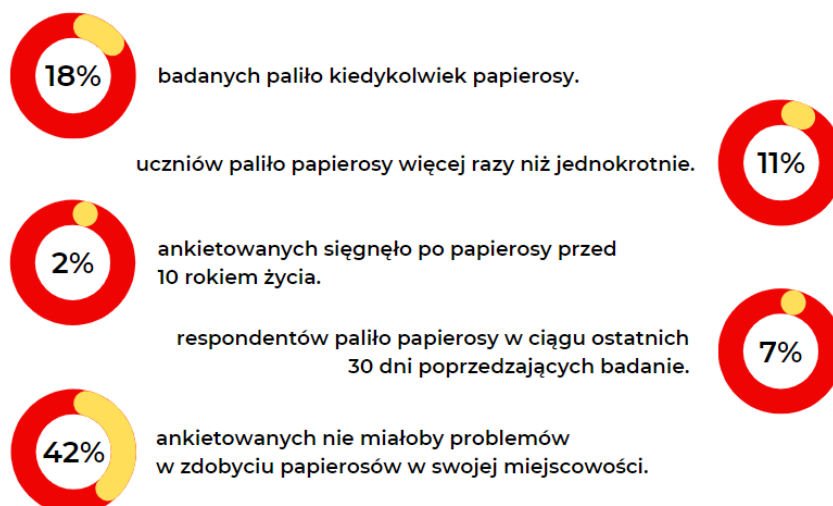
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%
 źródło: Raport z diagnozy uczniów, 2022r.

WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO UCZNIÓW

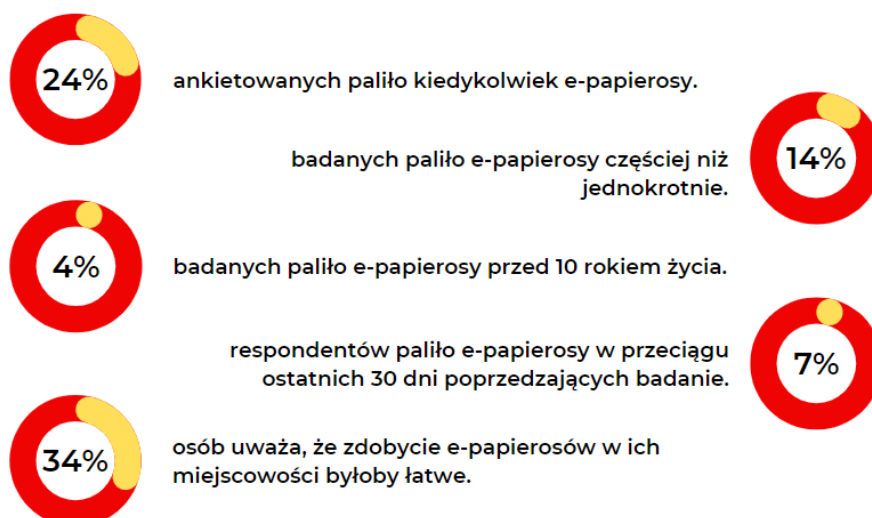
Alkoholizm

Papierosy

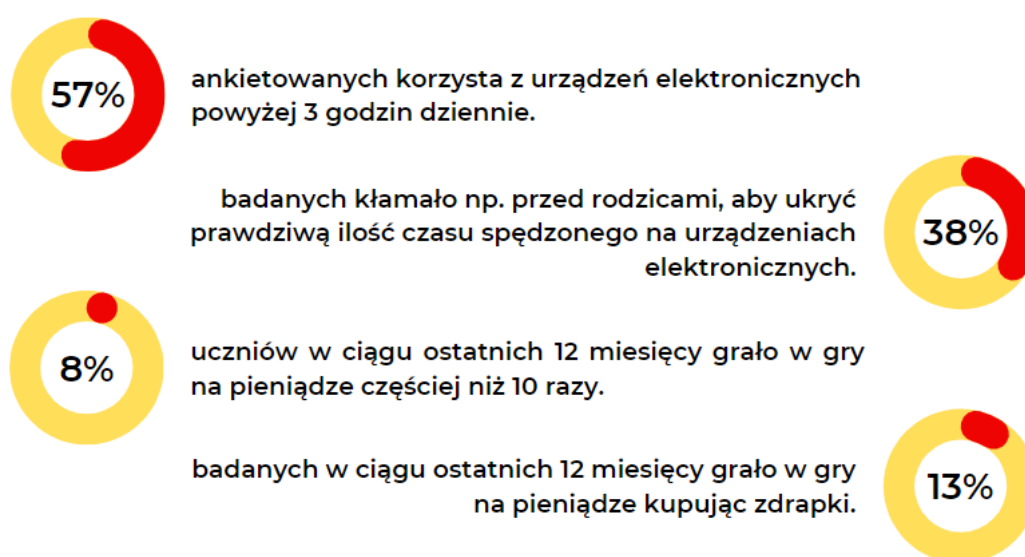
E-papierosy

Substancje psychoaktywne

Urządzenia elektroniczne i hazard

Dane zebrane od pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zakroczymiu w 2023 roku wskazują na obecność problemów alkoholizmu, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Zakroczymia.

Problemy społeczne wśród osób korzystających z pomocy GOPS Zakroczym 2023 r.:

Osoby samotne z problemem alkoholowym czynnym:	w tym kobiety:	5
	w tym mężczyźni:	30
	w tym seniorzy (powyżej 60 lat):	13
Rodziny w których występuje problem alkoholowy czynny:		12

Osoby samotne z podejrzanym problemem narkomanii:	kobiety:	0
	mężczyźni:	5
Rodziny z podejrzanym problemem narkomanii:		10

Osoby samotne z podejrzanym problemem uzależnień behawioralnych:	w tym kobiety:	4
	w tym mężczyźni:	8
Rodziny z podejrzanym problemem uzależnień behawioralnych:		10

źródło: opracowanie własne z danych GOPS Zakroczym

Badania ankietowe przeprowadzone wśród dorosłych mieszkańców Zakroczymia wskazują że:

- 43% respondentów spotyka osoby będące pod wpływem alkoholu „często” i „bardzo często”
- 63% osób nie czuje się bezpiecznie na ulicach gminy
- 46% osób ma w sąsiedztwie osobę nadużywającą alkoholu
- 33% osób twierdzi, że zna osobę, która zażywa narkotyki

Z danych Posterunku Policji w Zakroczymiu wynika utrzymująca się wysoka liczba interwencji związanych ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych i objętych zakazem. Co prawda liczba ta w porównaniu lat 2021 i 2022 zmalała, ale nadal jest to średnio ponad 6 interwencji miesięcznie. Wzrosła także ilość policyjnych interwencji domowych. Na względnie stałym poziomie utrzymuje się problem nietrzeźwości na drogach – w 2022 roku policjanci zatrzymali 16 kierujących.

Dane policyjne z terenu gminy Zakroczym:

Rok	Spożywanie alkoholu w miejscach	Nietrzeźwi kierujący	Interwencje domowe	Doprowadzenie do izby wytrzeźwień	Nieletni zagrożeni demoralizacją	Posiadanie narkotyków
------------	--	-----------------------------	---------------------------	--	---	------------------------------

	publicznych i objętych zakazem					
2020	brak danych	17 osób	brak danych	brak danych	brak danych	15 osób
2021	88 interwencji	14 osób	21	2	0	9 osób
2022	77 interwencji	16 osób	26	2	2	10 osób

źródło: opracowanie własne z danych Posterunku Policji w Zakroczymiu

PROBLEM UZALEŻNIEŃ - PROGNOZY

PROBLEMY	PROGNOZY
Rosnący problem uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży	utrzymywanie się lub pogłębianie problemu
Dostępność negatywnych wzorców społecznych związanych z uzależnieniami w środowisku rodzinnym i lokalnym	utrzymywanie się problemu
Picie alkoholu w miejscach publicznych	utrzymywanie się lub pogłębianie problemu
Coraz bardziej widoczny problem uzależnień od narkotyków	utrzymywanie się problemu

CZĘŚĆ II

OCENA ZASOBÓW GMINY ZAKROCZYM W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Skuteczne zapobieganie problemom społecznym oraz przeciwdziałanie ich skutkom wymaga zaangażowania i współdziałania wielu osób, instytucji i organizacji. W niniejszej części opisane zostały posiadane przez Gminę Zakroczym zasoby programowe, instytucjonalne oraz związane z działalnością lokalnych

organizacji pozarządowych, które mogą i powinny być wykorzystywane oraz rozwijane w związku z realizacją niniejszej Strategii.

II.1. ZASOBY PROGRAMOWE - to z nimi korespondują cele i działania przyjęte w Strategii.

Programy rządowe i krajowe:

LP	Nazwa dokumentu	aktualny okres obowiązywania
	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	do 2030 roku
	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030	do 2030 roku
	Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025	do 2025 roku
	Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030	do 2030 roku
	Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	do 2028 roku
	Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” edycja 2024	do 2024 roku
	Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030	do 2030 roku

Strategie i programy dla województwa mazowieckiego:

LP	Nazwa dokumentu	aktualny okres obowiązywania
	Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021–2030	do 2030 roku
	Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia 2023	obowiązywał do 2023 roku, przedłużany co roku

Programy i strategie powiatowe – powiat nowodworski

LP	Nazwa dokumentu	okres obowiązywania
	Strategia Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015-2030	do 2030 roku

	Analiza rynku pracy powiatu nowodworskiego za rok 2022 oraz program na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej na rok 2023.	obowiązywał do 2023 roku, przedłużany co roku
	Powiatowy Program na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023-2027	do 2027 roku
	Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych Wobec Osób Stosujących Przemoc Domową na Lata 2023-2025	do 2025 roku
	Program współpracy powiatu nowodworskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024	do 2024 roku

Programy gminne:

LP	Nazwa programu	aktualny okres obowiązywania
1.	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Zakroczym na 2024 rok.	do końca 2024 roku
2.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2025	do końca 2025 roku
3.	Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 dla gminy Zakroczym	do końca 2025 roku
4.	Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Zakroczym na lata 2021-2026	do końca 2026 roku
5.	Program Stypendialny Gminy Zakroczym	bezterminowo
6.	Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w gminie Zakroczym"	bezterminowo
7.	Gminny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi	do końca 2024 roku

II.2. ZASOBY INSTYTUCJONALNE – Gmina Zakroczym:

Organ / Instytucja	obszary działania w kontekście realizacji Strategii oraz realizacji zadań publicznych
1. Rada Miejska w Zakroczymiu	podjęcie uchwały ws. Strategii

	• podejmowanie uchwał dotyczących gminnych programów • działalność Komisji ds. społecznych
2. Burmistrz Zakroczymia	• wykonywanie uchwał Rady Miejskiej w sprawie strategii i programów gminnych • realizacja zadań publicznych
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu	• pomoc społeczna na rzecz osób i rodzin • praca socjalna • przeciwdziałanie przemocy domowej • realizacja procedury Niebieskie Karty • asystentura rodzinna • diagnoza problemów społecznych • świadczenia (rodzinne, opiekuńcze, alimentacyjne, stypendia, dodatki mieszkaniowe i inne) • usługi opiekuńcze • realizacja programów rządowych • profilaktyka problemów społecznych • monitoring i ewaluacja Strategii
4. Zespół Interdyscyplinarny	• przeciwdziałanie przemocy domowej • realizacja procedury Niebieskie Karty • pomoc osobom doświadczającym przemocy • pomoc osobom stosującym przemoc • diagnoza problemu przemocy w gminie • profilaktyka
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	• realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zakroczym • diagnoza problemów społecznych • profilaktyka problemów społecznych • pomoc osobom i rodzinom z problemem uzależnień • opiniowanie w sprawie zezwoleń na sprzedaż alkoholu
6. Społeczna Rada Seniorów w Zakroczymiu	• diagnoza problemów i potrzeb seniorów • wsparcie działalności organizacji • profilaktyka problemów społecznych
7. Gminny Punkt Konsultacyjny Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej	• bezpłatna pomoc psychologiczna • bezpłatna pomoc terapeutyczna (terapia uzależnień) • pomoc osobom doświadczającym różnego rodzaju trudności i (problemy rodzinne i wychowawcze, przemoc domowa, sytuacje kryzysowe, uzależnienia, bezrobocie,

	niepełnosprawność, osoby starsze itp.) zagrożonym uzależnieniami profilaktyka problemów społecznych
8. Posterunek Policji w Zakroczymiu	- przeciwdziałanie przemocy domowej - przeciwdziałanie przestępczości - podejmowanie interwencji wobec osób bezdomnych, osób z uzależnieniami - asysta dla pracowników socjalnych - profilaktyka problemów społecznych
9. Szkoła Podstawowa im. Pomnik Wdzięczności w Zakroczymiu	- edukacja, opieka i wychowanie dzieci i młodzieży na poziomie przedszkolnym i szkolnym, dożywianie - edukacja i wsparcie rodziców /opiekunów
10. Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Wojszczykach	- realizacja orzeczeń i opinii dot. dzieci (kształcenie specjalne, terapia, pomoc psychologiczno-pedagogiczna, wczesne wspomaganie rozwoju itp.) - profilaktyka problemów społecznych - wsparcie działalności ngo (np. udostępnianie pomieszczeń i obiektów)
11. Gminne Przedszkole Publiczne „Radosne wzgórze” w Zakroczymiu	- edukacja, opieka i wychowanie dzieci na poziomie przedszkolnym, dożywianie - edukacja i wsparcie rodziców /opiekunów - realizacja orzeczeń i opinii dot. dzieci
12. Niepubliczne Przedszkole Sióstr Wspomożycielek Dusz Czyścicowych w Zakroczymiu	(kształcenie specjalne, terapia, pomoc psychologiczno-pedagogiczna, wczesne wspomaganie rozwoju itp.) - profilaktyka problemów społecznych
13. Gminny Klub Dziecięcy w Wygodzie Smoszewskiej	opieka nad dziećmi do lat 3, wczesna edukacja i profilaktyka
14. Niepubliczny Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Od Początku” w Zakroczymiu	- edukacja, opieka i wychowanie przedszkolne, kształcenie specjalne - terapia dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wczesne wspomaganie rozwoju - wsparcie rodziców/opiekunów
15. Prywatny Klub Malucha Bajeczka w Zakroczymiu	- opieka nad dziećmi do lat 3, - wczesna edukacja i profilaktyka - wsparcie rodziców/opiekunów
16. Ośrodek Apostolstwa Trzeźwości im. O. Benignusa Jana Sosnowskiego w Zakroczymiu	- pomoc osobom i rodzinom z problemami uzależnień - organizacja spotkań dla osób uzależnionych i współuzależnionych - wsparcie grup samopomocowych AA, Al-Anon, DDA, SLAA itp. - organizacja kursów i szkoleń dla osób zawodowo związanych z problemami uzależnień

	• opieka duszpasterska • profilaktyka problemów społecznych • działalność wydawnicza
17. Dom Terapii i Readaptacji Społecznej Stowarzyszenia Antidotum w Janowie	• udzielanie schronienia osobom bezdomnym • wsparcie osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z uwagi na uzależnienia i bezdomność itp. • realizacja indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności i indywidualnych programów rozwoju osobistego • psychoterapia i psychoedukacja, socjoterapia, usługi opiekuńcze • profilaktyka
18. Przychodnia POZ nr 3 w Zakroczymiu	• podstawowa opieka zdrowotna dla dzieci i dorosłych • profilaktyka zdrowotna i uzależnień • przeciwdziałanie przemocy domowej - udział w realizacji procedury Niebieskie Karty
19. Gminny Ośrodek Kultury w Zakroczymiu	• organizacja zajęć dla dzieci, dorosłych i seniorów (profilaktyka, rozwój zainteresowań, rozwój umiejętności społecznych) • profilaktyka problemów społecznych
20. Gminna Biblioteka Publiczna w Zakroczymiu	• wsparcie działalności organizacji pozarządowych
21. Parafia św. Józefa w Zakroczymiu	• opieka duszpasterska wobec dorosłych i dzieci • profilaktyka problemów społecznych • wsparcie osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej
22. Klasztor Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów w Zakroczymiu	
23. Urząd Miejski w Zakroczymiu	• wsparcie i promocja działań podejmowanych przez organy, instytucje i organizacje pozarządowe zaangażowane w realizację strategii i programów • profilaktyka problemów społecznych

II.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE – Powiat Nowodworski (wybrane)

	Organ / Instytucja	obszary działania w kontekście realizacji Strategii oraz realizacji zadań publicznych
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim	• realizacja zadań powiatu m.in. z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy domowej, wsparcia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych;

		• realizacja usług społecznych • prowadzenie specjalistycznego poradnictwa (psychologiczne, prawne)
	Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowym Dworze Mazowieckim	• wsparcie osób z niepełnosprawnością • aktywna integracja, rehabilitacja • wsparcie rodzin/opiekunów osób z niepełnosprawnością
2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Mazowieckim	• wydawanie orzeczeń i opinii psychologiczno-pedagogicznych w sprawach dzieci i młodzieży • wsparcie dzieci i rodziców/opiekunów • profilaktyka
3.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Mazowieckim	• pomoc osobom w sytuacji kryzysowej , w tym doznającym przemocy domowej • schronienie, pomoc psychologiczna i prawna
4.	Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim	• prowadzenie postępowań w sprawach rodzinnych i karnych, w tym związanych z przemocą domową, ograniczeniem władzy rodzicielskiej, w sprawach osób niesamodzielnych itp. • działalność kuratorów sądowych i społecznych
5.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Nowym Dworze Mazowieckim	• wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności
6.	Nowodworskie Centrum Medyczne w Nowym Dworze Mazowieckim	• podstawowa i specjalistyczna opieka zdrowotna • profilaktyka zdrowotna i uzależnień
7.	Garnizonowa Przychodnia Lekarska SP ZOZ w Modlinie	

II.4. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE SPOŁECZNYM NA TERENIE GMINY ZAKROCZYM I POWIATU NOWODWORSKIEGO (wybrane)

Nazwa organizacji	siedziba lub najbliższa filia organizacji	obszary działania w kontekście realizacji Strategii oraz realizacji zadań publicznych
Uczniowski Klub Sportowy „Lider”	Zakroczym	• organizacja zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży • organizacja aktywnego wypoczynku letniego i zimowego • profilaktyka zdrowotna i uzależnień

Wspólnoty AA, Al-Anon, DDA	Zakroczym	samopomocowe grupy wsparcia dla osób z problemem uzależnienia i współuzależnienia
Stowarzyszenie Antidotum	Zakroczym	- prowadzenie Domu Terapii i Readaptacji Społecznej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - udzielanie schronienia osobom bezdomnym - wsparcie w usamodzielnieniu i wychodzeniu z bezdomności, psychoterapia
Teen Challenge	Nowy Dwór Mazowiecki	- pomoc osobom z problemem uzależnienia, bezdomności, zagrożonym wykluczeniem społecznym - prowadzenie grup wsparcia - terapia i readaptacja społeczna - streetworking
Fundacja Wspierania Rozwoju Dzieci i Wsparcia Rodziny „Od Początku”	Nowy Dwór Mazowiecki	- prowadzenie Centrum Wspierania Rozwoju Dzieci i Wsparcia Rodziny „Od Początku” - diagnoza i terapia dzieci z zaburzeniami w rozwoju, wczesna diagnoza i interwencja terapeutyczna - wspieranie rodziców /opiekunów - prowadzenie terapeutycznego punktu przedszkolnego w Zakroczymiu - profilaktyka, szkolenia
Poradnia Pedagogiczna dla Dzieci i Młodzieży EZRA UKSW	Nowy Dwór Mazowiecki	- diagnoza i terapia dzieci i młodzieży - wparcie psychologiczne i środowiskowe - psychoterapia dzieci i młodzieży - wsparcie dla rodziców/opiekunów - profilaktyka problemów społecznych
Stowarzyszenie DOBRY KLIMAT	Zakroczym	- realizacja projektów z zakresu wspierania rodziny oraz profilaktyki zdrowotnej - do 2022 prowadzenie Świetlicy Środowiskowej „PRZYJACIEL” Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży
Stowarzyszenie Seniorów im. Rodzina Zakroczymska	Zakroczym	- aktywizacja i integracja seniorów - organizacja spotkań, wyjazdów, wydarzeń - profilaktyka zdrowotna, edukacja
Stowarzyszenie Seniorów „Pogodna Jesień”	Zakroczym	
Stowarzyszenie Klub Seniorów	Zakroczym	

	im. Brata Zeno w Wojszczykach		
	Caritas Polska	Nowy Dwór Mazowiecki	• Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowym Dworze Mazowieckim • pomoc osobom z niepełnosprawnością i ich rodzinom
	Polski Czerwony Krzyż	Nowy Dwór Mazowiecki	• pomoc żywnościowa
	Polski Komitet Pomocy Społecznej		

Warto zauważyć, że **wiele organizacji pozarządowych ma możliwość prowadzenia działań statutowych na terenie całego kraju. Nie jest zatem wykluczona możliwość współpracy ze stowarzyszeniami i fundacjami oraz innymi organizacjami z obszaru NGO spoza gminy.**

II.5. ZASOBY FINANSOWE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to podstawowy dokument strategiczny wspierający długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na poziomie gminnym. **Zawarte w niej cele i działania wymagają zabezpieczenia środków finansowych na ich realizację. Będą one pochodzić głównie z budżetu państwa i budżetu gminy, mogą być także pozyskiwane z funduszy zagranicznych. Pożądanym efektem jest również udział lokalnego sektora prywatnego w finansowaniu działań oraz udział organizacji pozarządowych z wykorzystaniem ich własnych lub pozyskanych zewnętrznie środków.**

CZĘŚĆ III

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ZAKROCZYM

Odpowiedzią na zidentyfikowane problemy społeczne gminy Zakroczym jest opracowanie strategii ich rozwiązywania. Opiera się ona na realizacji wyznaczonych celów poprzez odpowiednio dobrane działania, które w latach 2024-2030 będą podejmowane poprzez lokalne organy, instytucje i organizacje. By były one skuteczne, niezbędne jest współdziałanie oraz sprawna wymiana informacji a także monitoring i ewaluacja.

Cele strategiczne dla gminy Zakroczym w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, przyjęte na lata 2024-2030:

- Cel 1: Bezpieczny i harmonijny rozwój dzieci i młodzieży**
- Cel 2: Wspieranie i integracja rodzin, promocja życia rodzinnego**
- Cel 3: Zapobieganie ubóstwu i bezdomności**
- Cel 4: Pomoc osobom i rodzinom w których występują problemy ubóstwa i bezdomności**
- Cel 5: Zapobieganie bezrobociu wśród mieszkańców**
- Cel 6: Aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo. Pomoc osobom i rodzinom z problemem braku pracy.**
- Cel 7: Skuteczna profilaktyka zdrowotna i zapobieganie niepełnosprawności wśród mieszkańców**
- Cel 8: Pomoc osobom i rodzinom z problemem niepełnosprawności, aktywizacja i integracja**
- Cel 9: Przeciwdziałanie negatywnym skutkom starzenia się w wymiarze indywidualnym i populacyjnym**
- Cel 10: Pomoc osobom starszym, aktywizacja i reintegracja**
- Cel 11: Zapobieganie uzależnieniom wśród dzieci, młodzieży i dorosłych**
- Cel 12: Pomoc osobom i rodzinom z problemem uzależnień**

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

PROBLEM: PROBLEMY DZIECI, MŁODZIEŻY I RODZIN

CEL STRATEGICZNY 1: Bezpieczny i harmonijny rozwój dzieci i młodzieży				
	Kierunki działań:	Przykładowe działania	Główni realizatorzy	Wskaźniki realizacji działań (źródła danych - dokumentacja podmiotów realizujących)
1.1	Wspomaganie rozwoju fizycznego, umysłowego, psychicznego i społecznego dzieci i młodzieży ukierunkowane w szczególności na budowanie samooceny i rozwój umiejętności	• zajęcia edukacyjne, psychoedukacyjne, terapeutyczne, sportowe, integracyjne itp. • wsparcie specjalistyczne (pedagogiczne, psychologiczne, terapeutyczne itp.) • edukacja i wsparcie rodziców	• szkoły, przedszkola, żłobki, kluby dziecięce, świetlice • GOK • organizacje NGO	• liczba szkół/przedszkoli/oddziałów przedszkolnych • żłobków/świetlic/klubów/placówek wsparcia dziennego • liczba projektów i programów adresowanych do dzieci i młodzieży • liczba wydarzeń, wyjazdów, konkursów • liczba osób objętych programami
1.2	Profilaktyka problemów społecznych: uzależnień, ubóstwa, niepełnosprawności, bezrobocia, wśród dzieci i młodzieży na terenie gminy	• diagnoza problemów • zajęcia profilaktyczne • akcje/kampanie profilaktyczne i informacyjne • pomoc specjalistyczna • praca z systemem rodzinnym	• szkoły, przedszkola, żłobki, kluby dziecięce, świetlice • GKRPA • GOPS • Zespół Interdyscyplinarny • Gminny Punkt Konsultacyjny • GOK • organizacje NGO	• liczba zrealizowanych programów profilaktycznych • liczba godzin zajęć profilaktycznych • liczba osób objętych programami • liczba zrealizowanych akcji/kampanii • liczba osób biorących udział • liczba stworzonych/zakupionych materiałów profilaktycznych • liczba publikacji prasowych i internetowych

				• liczba spotkań/warsztatów dla rodziców + liczba osób biorących udział
1.3	Pomoc dzieciom i młodzieży będącym w trudnej sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, psychologicznej, materialnej itp.	• diagnoza dzieci i młodzieży z grup ryzyka • indywidualne wsparcie specjalistyczne • pomoc materialna • asystentura rodzinna • edukacja i wsparcie rodziców/opiekunów, praca z systemem rodzinnym	• GOPS • Szkoły, przedszkola, żłobki, kluby dziecięce, świetlice • Poradnie psychologiczno-pedagogiczne • Zespół Interdyscyplinarny • Organizacje NGO	• liczba dzieci i rodzin objętych wsparciem specjalistycznym • liczba dzieci i rodzin objętych wsparciem socjalnym • liczba dzieci dożywianych
1.4	Rozwój infrastruktury społecznej służącej dzieciom i młodzieży	• budowa/rozbudowa i wyposażenie: szkół, przedszkoli, żłobków, świetlic, placów zabaw, miejsc rekreacji itp. • uruchomienie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	• Burmistrz Zakroczymia • Szkoły, przedszkola, żłobki, kluby dziecięce, świetlice • organizacje NGO	• liczba powstałych miejsc/obiektów • liczba osób korzystających z miejsc/obiektów • liczba godzin w których dostępne są miejsca/obiekty • kwota zakupionych pomocy, sprzętu itp.
1.5	Doskonalenie systemu wsparcia dzieci i młodzieży	• opracowanie gminnego programu wspierania rozwoju dzieci i młodzieży • opracowanie i wdrażanie standardów współpracy instytucji/służb i procedur • szkolenia, konferencje, doskonalenie kadr • tworzenie zespołów problemowych	• Rada Miejska • Burmistrz Zakroczymia • Wszyscy realizatorzy	• liczba opracowanych programów i procedur • liczba szkoleń/konferencji • liczba osób biorących udział w szkoleniach • liczba utworzonych zespołów problemowych

CEL STRATEGICZNY 2: Wsparcie i integracja rodzin, promocja życia rodzinnego:

	Kierunki działań:	Przykładowe działania	Główni realizatorzy	Wskaźniki realizacji działań (źródła danych - dokumentacja podmiotów realizujących)
2.1	Wzmacnianie kompetencji i integralności rodzin przeżywających trudności, szczególnie w pełnieniu funkcji opiekuńczo wychowawczych i rozwiązywaniu problemów	• diagnoza • praca socjalna • asystentura rodzinna • pomoc specjalistyczna • (psychologiczna, terapeutyczna itp.) • programy wsparcia	• GOPS • Zespół Interdyscyplinarny • Szkoły, przedszkola, żłobki, kluby dziecięce, świetlice • Poradnie psychologiczno-pedagogiczne • Organizacje NGO	• liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej /pracy socjalnej • liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny • liczba rodzin objętych wsparciem specjalistów
2.2	Przeciwdziałanie przemocy domowej	• diagnoza • realizacja procedury „Niebieskie Karty” • pomoc specjalistyczna • edukacja społeczna i profilaktyka	• Zespół Interdyscyplinarny • GOPS • Szkoły, przedszkola, żłobki, kluby dziecięce, świetlice • Poradnie psychologiczno-pedagogiczne • Organizacje NGO	• liczba prowadzonych procedur NK • liczba osób/rodzin objętych pomocą specjalistyczną • liczba akcji/kampanii profilaktycznych
2.3	Pomoc materialna dla rodzin	• świadczenia pieniężne • dożywianie • pomoc żywnościowa i rzeczowa	• GOPS • Organizacje NGO	• liczba i wysokość udzielonych świadczeń • liczba osób dożywianych • liczba osób/rodzin objętych wsparciem
2.4	Promocja życia rodzinnego i wartości rodziny	• akcje profilaktyczne, kampanie, wydarzenia	wszyscy realizatorzy	• liczba akcji/kampanii • liczba odbiorców akcji/kampanii

				• liczba stworzonych/zakupionych materiałów • liczba publikacji prasowych/internetowych
2.5	Doskonalenie systemu wsparcia rodzin	• realizacja Gminnego Programu Wsparcia Rodziny • opracowanie i wdrażanie standardów współpracy i procedur, koordynacja • szkolenia, konferencje, doskonalenie kadr • tworzenie zespołów problemowych • rozwój nowych form wsparcia i usług społecznych na rzecz rodzin	• Rada Miejska • Burmistrz Zakroczymia • wszyscy realizatorzy	• liczba opracowanych programów i procedur • liczba szkoleń/konferencji • liczba osób biorących udział w szkoleniach • liczba utworzonych zespołów problemowych • liczba nowych form wsparcia i usług społecznych

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

PROBLEM: UBÓSTWO I BEZDOMNOŚĆ

CEL STRATEGICZNY 3: Zapobieganie ubóstwu i bezdomności

	Kierunki działań:	Przykładowe działania	Główni realizatorzy	Wskaźniki realizacji działań (źródła danych - dokumentacja podmiotów realizujących)
3.1	Wczesna profilaktyka ubóstwa skierowana do dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie zjawisku „dziedziczenia biedy”	• diagnoza dzieci i młodzieży z grup ryzyka • pogłębiona praca pedagogiczna i wychowawcza • realizacja programów profilaktycznych i programów wsparcia • kampanii profilaktycznych • asystentura rodzinna • praca socjalna • praca z systemem rodzinnym	• szkoły, przedszkola, żłobki, kluby dziecięce, świetlice • GOPS • GKRPA • organizacje NGO	• liczba dzieci i młodzieży/rodzin objętych wsparciem • liczba zrealizowanych programów /kampanii • liczba odbiorców programu/kampanii
3.2	Wparcie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub bezdomnością z uwagi na bardzo niski dochód, brak mieszkania, bezrobocie, niepełnosprawność, uzależnienia, karalność, sytuację kryzysową	• pogłębiona praca socjalna • pomoc w rozwiązywaniu problemów • aktywizacja zawodowa • realizacja kontraktów socjalnych • pomoc specjalistyczna • interwencja kryzysowa • pomoc mieszkaniowa • pomoc finansowa	• GOPS • PUP • GKRPA • OIK • organizacje NGO	• liczba kontraktów socjalnych • liczba osób/rodzin objętych wsparciem

	CEL STRATEGICZNY 4: Pomoc osobom i rodzinom w których występują problemy ubóstwa i bezdomności				
	Kierunki działań:	Przykładowe działania	Główni realizatorzy	Wskaźniki realizacji działań (źródła danych - dokumentacja podmiotów realizujących)	
4.1	Pomoc społeczna na rzecz osób i rodzin ubogich	• pogłębiona praca socjalna • realizacja kontraktów socjalnych • pomoc specjalistyczna • interwencja kryzysowa • aktywizacja zawodowa • pomoc mieszkaniowa • pomoc finansowa • pomoc żywnościowa	• GOPS • PCPR • PUP • organizacje NGO • Burmistrz Zakroczymia	• liczba kontraktów socjalnych • liczba osób/rodzin objętych wsparciem • liczba przyznanych lokali komunalnych/socjalnych	
4.2	Pomoc osobom w kryzysie bezdomności	• zapewnienie schronienia i możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych • realizacja kontraktów socjalnych/indywidualnych planów rozwoju osobistego /indywidualnych planów wychodzenia z bezdomności • pomoc specjalistyczna • readaptacja społeczna • aktywizacja zawodowa • pomoc mieszkaniowa	• GOPS • organizacje NGO • Burmistrz Zakroczymia	• liczba osób/rodzin objętych wsparciem • liczba kontraktów socjalnych/indywidualnych planów rozwoju osobistego /indywidualnych planów wychodzenia z bezdomności • liczba przyznanych lokali socjalnych	

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

PROBLEM: BEZROBOCIE

	CEL STRATEGICZNY 5: Zapobieganie bezrobociu wśród mieszkańców			
	Kierunki działań:	Przykładowe działania	Główni realizatorzy	Wskaźniki realizacji działań (źródła danych - dokumentacja podmiotów realizujących)
5.1	Wczesna profilaktyka bezrobocia, promowanie wartości pracy i modelu życia z pracy wśród dzieci i młodzieży	• programy profilaktyczne • zajęcia profilaktyczne • godziny wychowawcze	• szkoły, przedszkola, żłobki, kluby dziecięce, świetlice	• liczba programów • liczba godzin zajęć • liczba dzieci i młodzieży biorących udział
5.2	Wspieranie kształcenia dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju zainteresowań i indywidualnych predyspozycji zawodowych	• zajęcia lekcyjne • zajęcia dodatkowe • konkursy /olimpiady	• GOPS • GKRPA • organizacje NGO	
5.3	Wspieranie kształcenia i doskonalenia zawodowego osób dorosłych, nabywania nowych kwalifikacji i uprawnień oraz przekwalifikowania	• kursy zawodowe • staże • projekty	• PUP • GOPS • organizacje NGO	• liczba kursów/szkoleń/projektów, miejsc stażowych • liczba osób biorących udział w powyższych.
5.4	Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, utrzymania i tworzenia nowych miejsc pracy na lokalnym rynku pracy; poprawa dostępu mieszkańców do rynku pracy	• obniżenie podatków • porozumienia • rozwój komunikacji publicznej • rozwój lokalnych przedsiębiorstw	• Rada Miejska • Burmistrz Zakroczymia • PUP	• liczba miejsc pracy • liczba nowych miejsc pracy

	CEL STRATEGICZNY 6: Aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo. Pomoc osobom i rodzinom z problemem braku pracy.				
	Kierunki działań:	Przykładowe działania	Główni realizatorzy	Wskaźniki realizacji działań (źródła danych - dokumentacja podmiotów realizujących)	
6.1	Realizacja programów aktywizacji zawodowej i doskonalenia zawodowego	• programy • kursy zawodowe	PUP	• liczba programów • liczba kursów • liczba beneficjentów	
6.2	Wspieranie zatrudnienia osób bezrobotnych, w tym znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (m.in. osoby z niepełnosprawnością, osoby młode, osoby po 50 r.ż)	• staże zawodowe • zatrudnienie subsydiowane • prace interwencyjne i społecznie użyteczne • dotacje na własną działalność	PUP Urząd Miejski	• liczba osób objętych daną formą wsparcia • liczba pracodawców współpracujących z PUP	
6.3	Pomoc materialna dla osób bezrobotnych	• zasiłki dla bezrobotnych • świadczenia pieniężne z pomocy społecznej • świadczenia z PUP	PUP GOPS	• liczba odbiorców • kwoty świadczeń	
6.4	Rozwój usług społecznych i innych form pomocy dedykowanych osobom: bezrobotnym / poszukującym pracy osobom nie podejmującym legalnej pracy osobom powracającym na rynek pracy	• doradztwo zawodowe • pośrednictwo pracy • praca socjalna • pomoc prawna • pomoc psychologiczna • elastyczne formy zatrudnienia	PUP GOPS organizacje NGO	• liczba usług • liczba osób objętych wsparciem	

6.5	Doskonalenie systemu wsparcia osób bezrobotnych i poszukujących pracy	• opracowanie standardów współpracy instytucji zaangażowanych w profilaktykę i rozwiązywanie problemu • szkolenia, konferencje, spotkania robocze, wymiana informacji • wsparcie informacyjne, doradcze i prawne skierowane do lokalnych pracodawców oraz osób poszukujących pracy • lokalne targi pracy	wszyscy realizatorzy	• liczba opracowań • liczba szkoleń, spotkań roboczych, konferencji • liczba firm objętych doradztwem • liczba firm biorących udział w targach
-----	--	---	----------------------	---

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

PROBLEM: NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

CEL STRATEGICZNY 7: Skuteczna profilaktyka zdrowotna i zapobieganie niepełnosprawności wśród mieszkańców

	Kierunki działań:	Przykładowe działania	Główni realizatorzy	Wskaźniki realizacji działań (źródła danych - dokumentacja podmiotów realizujących)
7.1	Promocja zdrowia fizycznego i psychicznego oraz aktywności wśród mieszkańców w każdym wieku, profilaktyka niepełnosprawności	• kampanie profilaktyczne • akcje informacyjne • warsztaty/zajęcia edukacyjne • badania przesiewowe • wydarzenia profilaktyczne	• szkoły • przedszkola • kluby dziecięce • GKRPA • PCPR • ŚDŚ • Organizacje NGO • Przychodnia POZ • Urząd Miejski	• liczba zorganizowanych akcji/kampanii/wydarzeń/konkursów /szkoleń itp. • liczba uczestników/odbiorców poszczególnych działań
7.2	Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych jako możliwych przyczyn niepełnosprawności	• konkursy • szkolenia		
7.3	Profilaktyka zdrowotna skierowana do mieszkańców w wieku młodzieńczym i prokreacyjnym oraz kobiet w ciąży	• kampanie profilaktyczne • akcje informacyjne • warsztaty/zajęcia edukacyjne	• szkoły • przedszkola • kluby dziecięce • GKRPA • PCPR • ŚDŚ • Organizacje NGO • Przychodnia POZ • Urząd Miejski	• liczba zorganizowanych akcji/kampanii/wydarzeń/konkursów warsztatów /szkoleń itp. • liczba uczestników/odbiorców poszczególnych działań

7.4	Wczesna diagnoza i wspomaganie rozwoju dzieci z grup ryzyka zaburzeń w rozwoju	• diagnoza • wczesna interwencja • wczesne wspomaganie rozwoju • rehabilitacja • zajęcia terapeutyczne • edukacja i wsparcie rodziców/opiekunów	• żłobki, przedszkola • przychodnia POZ • poradnie psychologiczno-pedagogiczne • organizacje NGO	• liczba placówek prowadzących wczesną diagnozę i terapię dziecka • liczba dzieci/rodzin objętych wsparciem • liczba godzin zajęć terapeutycznych/rehabilitacyjnych itp.
7.5	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej mieszkańców	• gromadzenie danych z instytucji/organizacji • diagnozy/badania konsultacje społeczne	wszyscy realizatorzy	• liczba badań/diagnoz/konsultacji społ.

CEL STRATEGICZNY 8: Pomoc osobom i rodzinom z problemem niepełnosprawności, aktywizacja i integracja

	Kierunki działań:	Przykładowe działania	Główni realizatorzy	Wskaźniki realizacji działań (źródła danych - dokumentacja podmiotów realizujących)
8.1	Rozwój oferty środowiskowych usług społecznych dla osób z niepełnosprawnością i zwiększenie ich dostępności dla mieszkańców ; zapewnienie dostępu do instytucji, dóbr i usług, edukacji, życia kulturalnego i społecznego, integracja ze środowiskiem lokalnym, rozwój i upowszechnienie wolontariatu	• usługi opiekuńcze • specjalistyczne usługi opiekuńcze • usługi rehabilitacyjne • usługi asystencji osobistej • pomoc psychologiczna, terapeutyczna i prawna praca socjalna • utworzenie Centrum/Klubu Integracji Społecznej	• GOPS • PCPR • ŚDŚ • organizacje NGO	• liczba podmiotów świadczących usługi społeczne na terenie gminy • liczba dostępnych rodzajów/kategorii usług społecznych • liczba osób objętych usługami społecznymi w danym rodzaju/kategorii • liczba osób/rodzin wnioskujących o pomoc w formie usług • liczba mieszkań chronionych • liczba osób korzystających z mieszkań chronionych

		• oddziały dzienne • pomoc sąsiedzka • Warsztaty Terapii Zajęciowej • Środowiskowy Dom Samopomocy • usługa „door to door” • mieszkania chronione • wolontariat		• liczba klubów/centrów integracji społecznej • liczba uczestników klubu/centrum integracji społecznej • liczba wolontariuszy • liczba osób objętych wolontariatem
8.2	Organizowanie specjalistycznej pomocy instytucjonalnej dla osób z niepełnosprawnością niezdolnych do samodzielnej egzystencji	• współpraca z domami pomocy społecznej, zakładami opiekuńczo-leczniczymi, domami opieki, szpitalami, placówkami służby zdrowia	• GOPS	• liczba osób z niepełnosprawnością umieszczonych w placówkach
8.3	Rozwój oferty bezpłatnej pomocy specjalistycznej dla dzieci z niepełnosprawnością i wymagających wspomagania rozwoju, zwiększenie dostępności wsparcia; wspomaganie rodziców/opiekunów	• programy wsparcia, projekty • zajęcia rehabilitacyjne i terapeutyczne • wczesna interwencja • wczesne wspomaganie rozwoju • wsparcie psychologiczne i terapeutyczne/poradnictwo dla rodziców/opiekunów	• placówki edukacyjne • poradnie psychologiczno-pedagogiczne • organizacje NGO	• liczba projektów/programów • liczba placówek świadczących wczesną pomoc • liczba godzin zajęć specjalistycznych • liczba dzieci /rodziców/rodzin objętych wsparciem
8.4	Poprawa dostępu do leczenia i rehabilitacji	• usługi rehabilitacyjne • zajęcia rehabilitacyjne/usprawniające • wsparcie asystenta osobistego • usługa „door to door”	• GOPS • PCPR • ŚDŚ • organizacje NGO	• liczba godzin usług • liczba osób objętych wsparciem
8.5	Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością, promocja zatrudnienia pracowników z niepełnosprawnością wśród	• projekty aktywizacyjne z zakresu nabywania/podnoszeni kwalifikacji lub przebranżowienia	• GOPS • PUP • Urząd Miejski • organizacje NGO	• liczba projektów • liczba kursów/szkoleń • liczba beneficjentów • liczba subsydiowanych miejsc pracy

	lokalnych przedsiębiorców, tworzenie warunków dla powstawania i działalności podmiotów ekonomii społecznej	• promocja zatrudnienia subsydiowanego i tworzenie spółdzielni społecznych • kampanie edukacyjne i informacyjne		• liczba spółdzielni społecznych
8.6	Wsparcie materialne, mieszkaniowe, psychologiczne i informacyjne osób z problemem niepełnosprawności oraz rodzin opiekujących się osobami z niepełnosprawnością,	• praca socjalna • pomoc psychologiczna i terapeutyczna • interwencja kryzysowa • opieka wytchnieniowa • świadczenia pieniężne • mieszkania chronione • programy stypendialne	• GOPS • PCPR • ŚDŚ • organizacje NGO • Burmistrz Zakroczymia	• liczba osób objętych daną formą wsparcia
8.7	Przeciwdziałanie przemocy domowej wobec osób z niepełnosprawnością	• diagnoza • realizacja procedury Niebieskie Karty • edukacja społeczna	• ZI • GOPS • pozostałe podmioty zaangażowane w realizację procedury NK	• liczba osób/rodzin z niepełnosprawnością objętych procedurą Niebieskie Karty
8.8	Tworzenie i doskonalenie lokalnych standardów współpracy instytucji, organizacji oraz osób i rodzin z problemem niepełnosprawności, monitorowanie problemu niepełnosprawności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnością	• opracowanie i realizacja gminnego programu profilaktyki, wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnością • konferencje, szkolenia • zespoły problemowe	wszystkie podmioty	• liczba opracowanych programów i procedur • liczba szkoleń/konferencji • liczba osób biorących udział w szkoleniach • liczba utworzonych zespołów problemowych • liczba nowych form wsparcia i usług społecznych

		• wspieranie rozwoju organizacji NGO • gromadzenie danych z instytucji/organizacji • diagnozy/badania • konsultacje społeczne		• liczba przeprowadzonych badań/diagnoz/konsultacji • liczba organizacji NGO działających na rzecz osób z niepełnosprawnością
--	--	--	--	--

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

PROBLEM: PROBLEMY OSÓB STARSZYCH

	CEL STRATEGICZNY 9: Przeciwdziałanie negatywnym skutkom starzenia się w wymiarze indywidualnym i populacyjnym				
	Kierunki działań:	Przykładowe działania	Główni realizatorzy	Wskaźniki realizacji działań (źródła danych - dokumentacja podmiotów realizujących)	
9.1	Profilaktyka ukierunkowana na utrzymanie zdrowia fizycznego i psychicznego oraz aktywności życiowej osób w wieku poprodukcyjnym	• zajęcia aktywizujące • programy i kampanie profilaktyczne • działalność stowarzyszeń i klubów seniora • tworzenie miejsc aktywności dla seniorów (kluby, świetlice)	• przychodnia POZ • organizacje NGO • GOK	• liczba zorganizowanych form zajęć • liczba godzin zajęć • liczba osób biorących udział w zajęciach • liczba klubów seniora/stowarzyszeń • liczba osób należących do klubów seniora/stowarzyszeń	
9.2	Aktywna polityka demograficzna, przeciwdziałanie wyludnianiu się gminy, tworzenie przyjaznych warunków do osiedlania się nowych rodzin	• kampanie edukacyjne • programy • uchwały	• Rada Miejska • Burmistrz Zakroczymia • organizacje NGO	• liczba kampanii/programów • liczba nowych rodzin	
9.3	Promocja aktywności zawodowej osób w wieku 60+	• kampanie edukacyjne i programy skierowane do pracodawców i osób w wieku przedemerytalnym/emerytalnym • organizowanie atrakcyjnych form zatrudnienia seniorów	• PUP • organizacje NGO • pracodawcy	• liczb osób aktywnych zawodowo w wieku poprodukcyjnym	

 CEL STRATEGICZNY 10: Pomoc osobom starszym, aktywizacja i reintegracja				
	Kierunki działań:	Przykładowe działania	Główni realizatorzy	Wskaźniki realizacji działań (źródła danych - dokumentacja podmiotów realizujących)
10.1	Rozwój usług społecznych, świadczonych na rzecz osób starszych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz osób wymagających całodobowej opieki	• usługi opiekuńcze • usługi rehabilitacyjne • usługi asystencji osobistej • pomoc psychologiczna • utworzenie Centrum/Klubu Integracji Społecznej • oddziały dzienne • pomoc sąsiedzka • usługa „door to door” • wolontariat • domy pomocy społecznej/domy opieki	• GOPS • PCPR • organizacje NGO	• liczba podmiotów świadczących usługi społeczne na terenie gminy • liczba dostępnych rodzajów/kategorii usług społecznych • liczba osób objętych usługami społecznymi w danym rodzaju/kategorii • liczba osób/rodzin wnioskujących o pomoc w formie usług • liczba klubów/centrów integracji społecznej • liczba uczestników klubu/centrum integracji społecznej • liczba osób przebywających w DPS i domach opieki
10.2	Reintegracja osób starszych ze środowiskiem lokalnym, uwrażliwienie społeczności gminnej na problemy i potrzeby seniorów	• programy i kampanie profilaktyczne • działalność stowarzyszeń i klubów seniora • działalność Społecznej Rady Seniorów • wydarzenia, imprezy integracyjne		• liczba programów/kampanii • liczba wydarzeń/imprez integracyjnych • liczba stowarzyszeń/klubów seniora • liczba uchwał i inicjatyw Społecznej Rady Seniorów

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ZAKROCZYM

PROBLEM UZALEŻNIEŃ

	CEL STRATEGICZNY 11: Zapobieganie uzależnieniom wśród dzieci, młodzieży i dorosłych			
	Kierunki działań:	Przykładowe działania	Główni realizatorzy	Wskaźniki realizacji działań (źródła danych - dokumentacja podmiotów realizujących)
11.1	Prowadzenie działań profilaktycznych, w tym profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie problemu uzależnień od środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, promocja stylu życia wolnego od używek	• zajęcia edukacyjne, psychoedukacyjne, profilaktyczne, sportowe, integracyjne • wsparcie specjalistyczne (pedagogiczne, psychologiczne, terapeutyczne itp.) • edukacja i wsparcie rodziców	• szkoły, przedszkola, żłobki, kluby dziecięce, świetlice • GKRPA • organizacje NGO	• liczba projektów i programów /kampanii adresowanych do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych • liczba wydarzeń, • liczba osób objętych programami/zajęciami/kampanią
11.2	Czuwanie nad przestrzeganiem przepisów określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, ograniczanie dostępności alkoholu	• kontrola • edukacja publiczna	• GKRPA • Policja	• liczba wykrytych przestępstw/wykroczeń związanych z ustawami • liczba kampanii/liczba odbiorców
11.3	Diagnoza problemu uzależnień na terenie gminy	• diagnozy, badania	• GKRPA	• liczba badań/ diagnoz

	CEL STRATEGICZNY 12: Pomoc osobom i rodzinom z problemem uzależnień			
	Kierunki działań:	Przykładowe działania	Główni realizatorzy	Wskaźniki realizacji działań (źródła danych - dokumentacja podmiotów realizujących)
12.1	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem; udzielanie wsparcia rodzinom, w których występują problemy uzależnienia w szczególności pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie	• programy • konsultacje specjalistyczne • grupy wsparcia	• GKRPA • Punkt Konsultacyjny • ZI • GOPS • Urząd Miejski • organizacje NGO	• liczba osób objętych wsparciem • liczba konsultacji • liczba programów • liczba grup wsparcia
12.2	Integracja osób i rodzin z problemem uzależnienia ze środowiskiem lokalnym; wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień	• utworzenie klubu integracji społecznej • wydarzenia i imprezy integracyjne	• GOPS • GKRPA • Urząd Miejski	• liczba klubów integracji społecznej dla osób z problemem uzależnienia • liczba imprez/wydarzeń integracyjnych

WDRAŻANIE STRATEGII, MONITORING I EWALUACJA

Okres wdrażania Strategii obejmuje lata 2024-2030. Podejmowane działania będą na bieżąco monitorowane przez wszystkich realizatorów z uwzględnieniem przyjętych wskaźników. W 2027 roku przeprowadzona zostanie pierwsza ewaluacja, a w 2030 roku ewaluacja końcowa.

PODSUMOWANIE

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2024-2030 służy realizacji wizji gminy Zakroczym jako społeczności, w której jest miejsce dla wszystkich – przyjaznej dzieciom, rodzinom, osobom starszym i niesamodzielnym, wspierającej osoby z różnego powodu zagrożone wykluczeniem. Gmina zna swoje problemy i nie boi się o nich mówić, podejmuje działania w celu ich rozwiązywania. Zna także swój olbrzymi potencjał społeczny tkwiący w osobach, instytucjach i organizacjach, które są powołane, by na kanwie tego dokumentu tworzyć dalsze programy i projektować działania służące dobru mieszkańców. W tym celu konieczna jest wymiana informacji, życzliwość i wspólna praca, która z całą pewnością przyniesie pozytywne owoce.

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Zakroczym na lata 2024-2030 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Zakroczym, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowywania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Przyjęcie Strategii, jej wdrożenie, monitoring i nadzór nad realizacją, a następnie ewaluacja, pozwolą na rozwiązanie czy chociażby częściowe ograniczenie uciążliwości problemów społecznych, które są obecne w życiu mieszkańców gminy Zakroczym.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.